

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

02.06.2023

Atzinums Nr. 5-04/3/2023
par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu derīgo izrakteņu (kūdras)
lauku paplašināšanai kūdras atradnē „Kaigu purvs” Jelgavas novadā

Derīgs līdz 2027. gada 2. jūnijam

Paredzētās darbības ierosinātāja un Ziņojuma izstrādātāja:

SIA “Laflora”, reģistrācijas Nr. 40003258598, adrese: “Kaigu kūdras purvs”, Līvberzes pagasts, Jelgavas novads, LV-3003, elektroniskā pasta adrese: info@laflora.lv (turpmāk – Ierosinātāja).

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs):

Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums (turpmāk – Ziņojums) derīgo izrakteņu (kūdras) ieguves lauku paplašināšanai kūdras atradnē “Kaigu purvs” Jelgavas novadā Birojā iesniegts 2022. gada 28. decembrī. Papildinātais Ziņojums Birojā iesniegts 2023. gada 12. aprīlī.

Atzinums izdots saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk – Novērtējuma likums) 20. panta pirmo daļu un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20. panta desmito daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Derīgo izrakteņu (kūdras) ieguves lauku paplašināšanai kūdras atradnē “Kaigu purvs” Jelgavas novadā (turpmāk – Paredzētā darbība).

2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta:

Kūdras atradne “Kaigu purvs”, Jelgavas novada Kalnciema pagasts, nekustamie īpašumi “Poķi” (kadastra Nr. 54310030093), “Viršu purvs” (kadastra Nr. 54310030170), “Perspektīvais kūdras un māla karjers” (kadastra Nr. 54310030226) un nekustamā īpašuma “Gulbīši” (kadastra Nr. 54310020434) zemes vienības ar kadastra apzīmējumiem 54310020430 un 54310020526 (turpmāk – Darbības vieta).

3. Īss paredzētās darbības raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību un Paredzētās darbības ierosinātāju:

- 3.1.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – IVN) objekts ir kūdras ieguve daļā no kūdras ieguves atradnes “*Kaigu purvs*” (turpmāk arī – Atradne), aptuveni 220 ha platībā. Atradnes kopējā platība saskaņā ar 1980. gada datiem ir 3 289 ha, rūpnieciski izmantojamā platība 1 500 ha. Kūdras ieguve Atradnē tiek veikta no 20. gadsimta 60. gadu sākuma. Ierosinātāja veic kūdras ieguvi Atradnē no 1999. gada 763,32 ha platībā. Daļā no derīgo izrakteņu ieguves teritorijas, kur ir noslēgušies ieguves darbi, ir veikta rekultivācija.
- 3.1.2. Paredzētās darbības teritorijā ietilpstošo nekustamo īpašumu “*Poķi*” (kadastra Nr. 54310030093) un “*Viršu purvs*” (kadastra Nr. 54310030170) īpašniece ir Ierosinātāja. Īpašumu “*Perspektīvais kūdras un māla karjers*” (kadastra Nr. 54310030226) un “*Gulbīši*” (kadastra Nr. 54310020434) zemes vienību ar kadastra apzīmējumiem 54310020430 un 54310020526 īpašniece ir Jelgavas novada pašvaldība ar kuru Ierosinātajai noslēgts zemes nomas līgums.
- 3.1.3. Saskaņā ar Jelgavas novada pašvaldības 2011. gada 23. novembra saistošajiem noteikumiem Nr. 14. “*Jelgavas novada teritorijas plānojums 2011.- 2023. gadam, grafiskā daļa un Jelgavas novada teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi*” (sēde protokola Nr. 12, 22. §) (turpmāk – Teritorijas plānojums) nekustamajos īpašumos “*Poķi*”, “*Virši*”, “*Perspektīvais kūdras un māla karjers*” un daļā īpašuma “*Gulbīši*” (zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 54310020526) kūdras ieguve nav pretrunā ar Teritorijas plānojumu un zemes lietošanas mērķi, kas noteikts kā “*Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas*” (NĪML kods 0401). Savukārt nekustamā īpašuma “*Gulbīši*” daļā (zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 54310020430), kurā noteikts funkcionālais zonējums “*Rekreācijas teritorijas*”, plānotā darbība neatbilst Teritorijas plānojumam, bet zemes vienības daļās, kurā noteikts funkcionālais zonējums “*Meži*”, Plānotā darbība ir atļauta, izstrādājot lokālplānojumu.
- 3.1.4. IVN Paredzētajai darbībai ir piemērots ar Biroja 2018. gada 28. decembra lēmumu Nr. 5-02/20 “*par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*” (turpmāk – Lēmums Nr. 5-02/20). IVN Paredzētajai darbībai tika piemērots saskaņā ar Novērtējuma likuma 4. panta pirmās daļas 1. punktu, 5. punkta “a” apakšpunktu, un Novērtējuma likuma 1. pielikuma 25. punktu.
- 3.1.5. Programmu Nr. 5-03/4 “*ietekmes uz vidi novērtējumam derīgo izrakteņu (kūdras) ieguves lauku paplašināšanai kūdras atradnē “Kaigu purvs” Jelgavas novadā*” Birojs izdeva 2019. gada 7. maijā (turpmāk – Programma Nr. 5-03/4). Programmas Nr. 5-03/4 derīguma termiņš – 2024. gada 7. maijs.

3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

- 3.2.1. Birojs neuzskata par lietderīgu savā atzinumā atkārtoti ietvert Paredzētās darbības iespējamās ietekmes zonas apstākļu izklāstu, kas jau ir ietverts Ziņojumā un kurš ir neatņemama IVN dokumentācijas sastāvdaļa. Birojs tālāk šajā atzinumā akcentē tikai būtiskākos Izpētes teritoriju raksturojošos apstākļus, kur nepieciešams – ietekmju griezumā tos ņemot vērā attiecīgajās šā atzinuma sadaļās.
- 3.2.2. Paredzēto darbību plānots veikt Atradnes Z daļā un Frišmaņu purva R daļā, kopā aptuveni 220 ha lielā platībā (Ziņojuma 4.6.1. u.c. attēli). Ziņojumā vērtētas trīs izstrādes laukuma un divas transportēšanas risinājumu alternatīvas (skatīt arī šā atzinuma 3.4. punktu, Ziņojuma 5. un 17.5. nodaļu).

- 3.2.3. Ierosinātāja veic kūdras ieguvu arī divās Darbības vietai tuvākajās kūdras atradnēs – “*Drabiņu purvs*” (~ 2 km attālumā uz ZR no Darbības vietas) un “*Kaigu purvs*” (~ 1,5 km uz D no Darbības vietas), kā arī tā ir kūdras pārstrādes rūpnīcas, kas atrodas atradnes “*Kaigu purva*” DA daļā, operators. Savukārt 2022. gada 9. novembrī Valsts vides dienests (turpmāk - Dienests) SIA “*Laflora Energy*”, reģistrācijas Nr. 40203399871, izsniedzis tehniskos noteikumus Nr. AP22TN1000 vēja parka “*Laflora*” izbūvei Kaigu purva teritorijā¹. Atbilstoši Ziņojumam tuvākais rūpnieciska rakstura objekts - SIA “*Ecolead*”, reģistrācijas Nr. 40003919987,² nolietotu svina atkritumu pārstrādes rūpnīca Jelgavas ielā 21, Jelgavas novada Kalnciemā, atrodas vairāk nekā 2 km attālumā no Darbības vietas. Ziņojumā norādīts, ka savstarpējās negatīvās ietekmes nav identificētas.
- 3.2.4. Detalizēta informācija par dzīvojamo māju izvietojumu Darbības vietas un transportēšanas maršrutu tuvumā apkopota Ziņojuma 4.12. nodaļā, attālumi norādīti 4.12.1. un 4.12.2. tabulās. Tuvāko viensētu apbūve identificēta atbilstoši Teritorijas plānojuma funkcionālajam zonējumam un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem. Viensētu apbūve koncentrēta Paredzētās darbības teritorijas DA pusē, tuvākās viensētas “*Aplociņi*” un “*Gobas*”, atrodas attiecīgi 125 m un 332 m attālumā no Paredzētās darbības teritorijas ārējās robežas. Paredzētās darbības vietas A pusē, izvietotas mazdārziņu teritorijas, kuras lielākoties tiek apdzīvotas tikai vasaras periodā.
- 3.2.5. Paredzētās darbības teritorija ietilpst Lielupes lielbaseina Vecbērzes upes un Lielupes baseinā. Tuvākās ūdensteces Paredzētās darbības teritorijai ir Lielupe, kura atrodas 1 - 2 km attālumā Z un A pusē, R pusē Lielupes pieteka Vecbērze (senāk – Bērziņa) ~ 1,3 km attālumā. Kopumā Kaigu purvs veido ūdensšķirtni starp Lielupi purva A daļā un tās pieteku Vecbērzi purva Z daļā un Svēti purva D daļā. Ziņojuma 4.5. nodaļā norādīts, ka Paredzētās darbības teritorija neietilpst Vecbērzes poldera teritorijā, tādējādi nepastāv plūdu risks ar kūdras ieguvu saistītajās teritorijās. Arī Teritorijas plānojumā Darbības vieta nav noteikta kā applūstošā teritorija (10 % plūdu riska teritorija).
- 3.2.6. Uz ZR no Darbības vietas izveidots blīvs, funkcionējošs, koplietošanas meliorācijas sistēmu tīkls, kas sastāv no vaļējo grāvju un segtās drenāžas tīkla. Lauksaimniecībā izmantojamo zemju platības, kurās izveidota meliorācijas sistēma, atrodas vairāk nekā 1,3 km attālumā no plānotās Darbības vietas. Uz ZA, starp Paredzēto darbības teritoriju un Kalnciema ciemu, atrodas dažāda lieluma mākslīgie dīķi, kas radušies derīgo izrakteņu (māla) ieguves rezultātā. Vidējais ūdenskrātuvju dziļums no 3 – 5 m.
- 3.2.7. Ziņojumā, atsaucoties uz VSIA “*Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*” (turpmāk – LVĢMC) datu bāzēs pieejamajiem datiem norādīts, ka Paredzētās darbības teritorijai tuvākie ūdens ieguves 14 urbumi atrodas vairāk kā 1 km attālumā Kalnciema teritorijā (skat. Ziņojuma 4.4.1. attēlu un 4.4.1. tabulu). Paredzētās darbības apkārtējās teritorijas viensētās, atsevišķu zemnieku saimniecību un privātmāju apgādei ar dzeramo ūdeni tiek izmantotas arī grodu akas un “*spices*”.
- 3.2.8. Paredzētās darbības teritorija tās R tieši robežojas ar īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (turpmāk - ĪADT) - dabas liegumu “*Kaigu purvs*” (Vietas kods: LV0528500; Tips: B³), (turpmāk – DL Kaigu purvs) (Ziņojuma 4.10.1. attēls), kam noteikts arī Eiropas nozīmes

¹ Birojs 2021. gada 6. septembrī izdevis atzinumu Nr. 5-04/10 “*Par vēja elektrostaciju parka “Laflora” būvniecības Jelgavas novada Līvberzes pagastā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*”, bet Jelgavas novada dome 2021. gada 27. oktobra sēdē (sēdes protokols Nr. 23, 2. §) akceptēja SIA “*Laflora*” paredzēto darbību – vēja elektrostaciju parka “*Laflora*” IV alternatīvas būvniecību un elektropārvades līnijas Ie alternatīvas izbūvi Jelgavas novada Līvberzes pagastā.

² SIA “*EcoLead*” saņēmis Atļauju A kategorijas piesārņojošai darbībai Nr. ZE20IA0001.

³ Tips, kas apzīmēts ar “B” - teritorijas, kas noteiktas īpaši aizsargājamo sugu, izņemot putnus, un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai.

īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (turpmāk – *Natura 2000*) statuss (turpmāk – *Natura 2000* teritorija). Darbības vietas apkārtnē identificētas arī citas ĪADT, kas iekļautas *Natura 2000* teritoriju tīklā (Ziņojuma 4.10.1.1., 4.10.1.2. – 4.10.1.4. attēls). Aptuveni 5,3 km attālumā uz DR no Darbības vietas atrodas dabas liegums “*Līv bērzes liekņa*” (Vietas kods: LV0523000; Tips: B⁴) (turpmāk - DL Līv bērzes liekņa), aptuveni 2,5 km attālumā uz Z atrodas dabas liegums “*Kalnciema pļavas*” (Vietas kods: LV0528600; Tips: C⁵) (turpmāk - DL Kalnciema pļavas), kā arī aptuveni 5,8 km attālumā uz DA atrodas dabas parks “*Svētes paliene*” (Vietas kods: LV0529900; Tips: C⁶). Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk - DAP) dabas datu pārvaldības sistēmas “*OZOLS*”⁷ pieejamiem datiem Paredzētās darbības teritorijā un tās tiešā tuvumā neatrodas neviens mikroliegums. Tuvākais mikroliegums (kods: 606), kas izveidots savvaļas putnu aizsardzībai, atrodas ~ 3,2 km uz DR no Paredzētās darbības teritorijas (4.10.2.1. attēls). Detalizēta informācija par Darbības vietas ietekmes zonā esošajām dabas vērtībām un ietekmes mazināšanas risinājumiem, tostarp Paredzētās darbības ietekmes novērtējums uz *Natura 2000* teritoriju DL Kaigu purvs, sniegta Ziņojuma 4.10., 7. un 8.6. nodaļās, skat. arī šā atzinuma 6.8.2. punktu.

- 3.2.9. Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz īpaši aizsargājamām augu sugām un īpaši aizsargājamiem biotopiem novērtējumu veikusi sertificēts sugu un biotopu eksperte Inese Silamiķele⁸ (turpmāk – Sugu un biotopu eksperte), 2022. gada 12. aprīlī sniedzot atzinumu (Ziņojuma 4. pielikums). Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz savvaļas putnu populācijām izvērtējumu veicis sertificēts eksperts / ornitologs Rolands Lebus⁹ (turpmāk – Ornitologs), 2019. gada 29. jūlijā sniedzot atzinumu RL/362/29.07.2029. (Ziņojuma 3. pielikums).
- 3.2.10. Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz ainavu, kultūrvēsturisko vidi, rekreācijas un tūrisma objektiem veikusi Dr. geogr. Laimdota Kalniņa (turpmāk – Ainavu eksperte), sniedzot atzinumu (Ziņojuma 7. pielikums). No Teritorijas plānojumu neizriet, ka Paredzētās darbības teritorija atrastos ainaviski nozīmīgā vai aizsargājamā teritorijā. Ziņojumā konstatēts, ka Paredzētās darbības ietekmes zonā neatrodas aizsargājami valsts un vietējas nozīmes kultūras pieminekļi un to aizsargjoslas. Darbības vietai tuvākie kultūrvēsturiskie pieminekļi ir Kalnciema (Klīves) luterāņu baznīca (Valsts aizsardzības Nr. 5257) un Kalnciema skola (Valsts aizsardzības Nr. 5258), kas atrodas vairāk kā 1 km attālumā. Detalizētāka informācija sniegta Ziņojuma 4.11. nodaļā un 8.7. nodaļā.
- 3.2.11. Saskaņā ar LVĢMC tīmekļvietnē publiskoto Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistru¹⁰ Darbības vietas tuvumā atrodas trīs potenciāli piesārņotas vietas. Tuvākā ir SIA “*Kalnciema ķieģelis*” (reģistrācijas Nr. 54115/4188), aptuveni 2,9 km uz ZA, un SIA “*Viada DUS*” (reģistrācijas Nr. 54868/2382) un Ķimikāliju noliktava (reģistrācijas Nr. 54868/2381) aptuveni 6,8 km uz Z. Ņemot vērā Paredzētās darbības raksturu un

⁴ Tips, kas apzīmēts ar “B” - teritorijas, kas noteiktas īpaši aizsargājamo sugu, izņemot putnus, un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai.

⁵ Tips, kas apzīmēts ar “C” - teritorijas, kas noteiktas īpaši aizsargājamo sugu un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai.

⁶ Tips, kas apzīmēts ar “C” - teritorijas, kas noteiktas īpaši aizsargājamo sugu un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai.

⁷ Publiski pieejama - <https://ozols.gov.lv/pub>, skatīta 23.05.2023.

⁸ Eksperta sertifikāts Nr. 019, specializācijas – biotopu grupas “*meži un virsāji; purvi; zālāji*”, biotopu grupas “*vaskulārie augi*” (derīgs līdz 01.07.2028.).

⁹ Eksperta sertifikāts Nr. 005, specializācija - “*putni*” (derīgs līdz 13.05.2023.) Ornitologs atzinumu sniedzies sertifikāta derīguma termiņa laikā.

¹⁰ LVĢMC piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs (vietu saraksts un vietu karte) pieejams: http://parissrv.lvģmc.lv/#viewType=home_view, skatīts 23.05.2023.

attālumu starp Paredzētās darbības teritoriju un potenciāli piesārņoto vietu atrašanās vietu, savstarpējās negatīvās ietekmes Ziņojumā netiek identificētas.

3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:

- 3.3.1. Darbības vietā paredzēta kūdras ieguves lauku izbūve un rūpnieciska kūdras ieguve. Paredzētā darbība paredz paplašināt kūdras ieguves platības teritorijā, kurā jau līdz šim kūdras ieguvi veic Ierosinātāja.
- 3.3.2. Atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai, saskaņā ar 2020. gada 21. septembra LVĢMC derīgo izrakteņu krājumu akceptēšanas komisijas sēdes protokolu Nr. 67, Paredzētās darbības teritorijā, kas aptver Atradnes 2019. gada papildizpēti iecirkni, 1 986,13 tūkst. m² platībā akceptēti A kategorijas kūdras krājumi. Informācija par izpēti laukumā esošiem krājumiem un to apjomu apkopota Ziņojuma 4.6.2. tabulā. Izpēti teritorijā kūdras slāņa vidējais dziļums ir 5,82 m. Derīgā izrakteņa izmantošanas mērķis – dārzkopība un mežsaimniecība (stādu audzēšana). Detalizētāka informācija par Atradni sniegta Ziņojuma 4.6. nodaļā.
- 3.3.3. Kūdras ieguve ir saistīta ar gruntsūdens līmeņa pazemināšanu Darbības vietā, ierīkojot nepieciešamo teritorijas nosusināšanas tīklu - kontūrgrāvjus pa Paredzētās darbības teritorijas perimetru un detālā jeb kartu grāvju tīklu kūdras ieguves teritorijas iekšienē. Ūdens novadīšana no darbības zonas tiek plānota izmantojot esošo un jaunveidoto novadgrāvju sistēmu, ar jaunu promteku (novadgrāvja posmu savienojumam ar esošo promteku (Ziņojuma 6.1.2.1. attēls)), savienojot to ar pašvaldības atjaunoto meliorācijas sistēmas novadgrāvi (promteku), ar tālāku novadi uz Lielupi. Detalizētāka informācija par teritorijas sagatavošanu kūdras ieguvei un par nosusināšanas sistēmas izveidi sniegta Ziņojuma 6.1.2. -6.1.4. un 6.2. nodaļās. Precīzi kūdras ieguves lauku, kūdras bērtņu un ceļu joslu nosusināšanas risinājumi (augstuma atzīmes un pārējie nosusināšanas sistēmas parametri) Paredzētās darbības teritorijā tiks noteikti izstrādājot kūdras ieguves vietas hidromelioratīvo būvprojektu un derīgo izrakteņu ieguves projektu un būs atkarīgi no realizācijai izvēlētajās (pieļaujamās) alternatīvas.
- 3.3.4. Kūdras ieguve Atradnē paredzēta, izmantojot gan frēzkūdras, gan grieztās kūdras ieguves tehnoloģijas, tās savstarpēji kombinējot. Kopējais kūdras ieguves apjoms gadā stabilas jaudas ekspluatācijas periodā prognozēts no ~116 tūkst. m³ līdz 80 tūkst. m³, atkarībā no izvēlētajās kūdras ieguves platību alternatīvas¹¹. Vidējais kūdras ieguves apjoms, tai skaitā frēzkūdra un grieztā kūdra, gadā plānots 92 000 m³. Ietekmju vērtējumā pieņemts, ka kūdras ieguve notiek intensīvi laikā no maija līdz septembrim, 6 dienas nedēļā, 12 stundas diennaktī (gaišajā laikā), kopsummā līdz 1 584 stundām gadā. Kūdras ieguves tehnoloģiskā procesa detalizēts apraksts sagatavots Ziņojuma 6.3.2. nodaļā, izmantojamā tehnika norādīta 6.3.4.1. tabulā. Savukārt detalizētāka informācija par ieguves viediem, apjomu un ieguves laika grafiku sniegta Ziņojuma 6.4. nodaļā.
- 3.3.5. Ziņojumā prognozēts, ka kūdras ieguves lauku ierīkošana tiks uzsākta no Darbības vietas DA daļas, kurā ietilpst jau vēsturiski izveidotie kūdras ieguves lauki, pakāpeniski virzoties Z-ZR daļas virzienā. Kopējais Atradnes izstrādes laiks varētu sasniegt 57 gadus (Ziņojuma 6.4.2. tabula). Kūdras lauku izstrādes laika periods būs atkarīgs no meteoroloģiskajiem apstākļiem, ekonomiskās situācijas un produkcijas pieprasījuma tirgū. Vērtējamo alternatīvu ietvaros Ierosinātāja, ņemot vērā katrā kūdras ieguves laukā esošā mazsadalījušās kūdras slāņa biezumu, paredzējusi trīs pilnus ciklus (ik pa 10 gadiem) grieztās kūdras ieguvei, turpmākajos gados līdz lauku pilnīgai ekspluatācijas

¹¹ Kūdras ieguve stabilas jaudas ekspluatācijas periodā prognozēta 1. alternatīvas gadījumā - 116 tūkst. m³ gadā, 2. alternatīvas - 90 tūkst. m³ gadā, bet 3. un 3a. alternatīvas - 80 tūkst. m³ gadā.

pabeigšanai tiks iegūta tikai frēzkūdra. Prognozētais iegūstamās kūdras produkcijas apjoms ir novērtēts attiecīgi aptuveni 30 % grieztajai kūdrai un 70 % frēzkūdrai.

- 3.3.6. Paredzētās darbības realizēšanai Ziņojumā ir vērtēti trīs ieguves apjoma (platības) sākotnējie risinājumi un viens pilnveidots sākotnējais risinājums, kā arī divi kūdras transportēšanas maršruti līdz autoceļam V1065 *Tušķi - Kalnciems* (Kalnciema teritorijā – Jelgavas iela). Skatīt arī šā atzinuma 3.4. punktu.
- 3.3.7. Iegūtās kūdras pārstrāde paredzēta Ierosinātajai piederošā kūdras pārstrādes rūpnīcā, kas atrodas Jelgavas novada Līvberzes pagastā¹², aptuveni 7 km uz D no Paredzētās darbības vietas D robežas (Ziņojuma 8.1.1. u.c. attēli).
- 3.3.8. Paredzētās darbības īstenošanai jaunu tehnoloģisko ceļu ierīkošana ārpus Paredzētās darbības zonas nav nepieciešama. To izveidošana nepieciešama Paredzētās darbības teritorijas iekšienē. Kūdras ieguves teritorijā nav nepieciešama jaunu inženierapgādes un inženierkomunikāciju objektu būvniecība. Iegūtie kūdras resursi no Paredzētās darbības vietas uz tālāku pārstrādes vietu jeb realizācijas vietu, tiks transportēti izmantojot Jelgavas novada pašvaldībai un valstij piederošos publiskās infrastruktūras objektus.
- 3.3.9. Informācija par Paredzētās darbības nodrošināšanai nepieciešamajiem dabas resursiem un materiāliem, tostarp ūdens resursiem un to daudzumu sniegta Ziņojuma 6.9. nodaļā. Savukārt informācija par ar Paredzētās darbības realizāciju saistīto prognozēto atkritumu veidu un daudzumu, kā arī to apsaimniekošanas risinājumiem sniegta Ziņojuma 6.8. nodaļā.
- 3.3.10. Saskaņā ar Ziņojumu, realizējot Paredzēto darbību, Darbības vietā nav paredzēta pastāvīga naftas produktu uzglabāšana. Degvielas, smērvielu un tehnisko šķidrumu piegāde paredzēta pēc nepieciešamības.
- 3.3.11. Attiecībā uz nepieciešamajiem ugunsdrošības pasākumiem plaša informācija ir sniegta Ziņojuma 6.10. nodaļā, kā arī šā atzinuma 6.8.1.19. punktā.
- 3.3.12. Atbilstoši Ziņojumā sniegtajam vērtējumam kūdras ieguves vietas rekultivācijas veids galvenokārt ir atkarīgs no hidroloģiskajiem apstākļiem kūdras ieguves vietā pēc tās izstrādes, no attiecīgās pašvaldības teritorijas plānošanas dokumentos ietvertajiem nosacījumiem attiecīgās teritorijas zemes lietojuma veidam u.c. Ziņojumā kā rekomendējamais un prioritāri ieviešamais Atradnes rekultivācijas veids tiek vērtēta renaturalizācija jeb dabiskas purva vides atjaunošana.

3.4. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

- 3.4.1. IVN procesa ietvaros vērtēti trīs alternatīvie risinājumi kūdras ieguves teritorijai pēc tās platības, kā arī divi alternatīvie risinājumi iegūtās kūdras transportēšanai uz pārstrādes vietu. Detalizēts apraksts pievienots Ziņojuma 5. nodaļā. Vērtēto Paredzētās darbības alternatīvu salīdzinājums un izvēlēta varianta pamatojums sniegts Ziņojuma 17. nodaļā, vietas (ieguves platības) alternatīvu vērtējuma apkopojums pievienots Ziņojuma 17.3.2. tabulā, bet transportēšanas alternatīvas – 17.3.3. tabulā.
- 3.4.2. Sākotnēji vērtētas norādītās kūdras ieguves teritorijas:
 - 3.4.2.1. 1. alternatīva – teritorija ar maksimālo ieguves platību 220 ha (Ziņojuma 5.1. attēls).
 - 3.4.2.2. 2. alternatīva – teritorija ar ieguves platību 164 ha, kas samazināta neierīkojot kūdras ieguves laukus 80 – 100 m platā joslā teritorijas, kur izskatīta 1. alternatīva, R pusē, kas tieši robežojas ar DL Kaigu purvu, un izslēdzot DA daļā esošo

¹² Pārstrādes iekārtai ir izsniegta piesārņojošās darbības atļauja Nr. JE15IB0037, kas pārskatīta 2020. gada 20. novembrī, atļautais pārstrādājamās kūdras daudzums – 80 000 t kūdras gadā.

Frišmaņa purva teritoriju (daļa no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 54310030226) apmēram 20 ha platībā (Ziņojuma 5.2. attēls).

- 3.4.2.3. 3. alternatīva – teritorija ar ieguves platību 140 ha, kas samazināta neierīkojot kūdras ieguves laukus 80 – 100 m platā joslā teritorijas, kur izskatīta 1. alternatīva, R pusē, kas tieši robežojas ar DL Kaigu purvs, un izslēdzot gan DA daļā esošo Frišmaņa purva teritoriju (daļa no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 54310030226) apmēram 20 ha platībā un gan Z daļā esošo teritoriju (zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 54310020430) apmēram 25 ha platībā, kā arī ieguves teritoriju atvīrnot par 40 – 50 m no vēsturiski ierīkoto mālu karjeru malas, saglabājot izveidojušos kokaugu joslu starp plānoto ieguves vietu un bijušo māla karjeru (Ziņojuma 5.3. attēls).
- 3.4.3. Ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā, ņemot vērā DAP sniegto viedokli un konsultācijas ar DAP, tika precizēta 3. alternatīva¹³. Attiecīgi Ziņojums un novērtējumā tika papildināts ar kūdras ieguves 3a. alternatīvu – teritorija ar ieguves platību 130 ha, kas samazināta neierīkojot kūdras ieguves laukus līdz 110 m platā joslā no DL Kaigu purvs ārējās robežas un izslēdzot gan DA daļā esošo Frišmaņa purva teritoriju (daļa no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 54310030226) apmēram 20 ha platībā, gan Z daļā esošo teritoriju (zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 54310020430) apmēram 25 ha platībā, gan ZR esošo teritoriju (daļa no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 54310020526), kurā ir konstatēts biotops 7110* *Aktīvi augstie purvi* (turpmāk arī – biotops 7110*), kā arī ieguves teritoriju atvīrnot par 40 – 50 m no vēsturiski ierīkoto mālu karjeru malas, saglabājot izveidojušos kokaugu joslu starp plānoto ieguves vietu un bijušo māla karjeru (Ziņojuma 5.5. attēls).
- 3.4.4. Atbilstoši vietas izvēles alternatīvu salīdzinošajam vērtējumam Ziņojuma 17.3.2. tabulā secināms, ka par prioritāri īstenojamu būtu nosakāms 3. un / vai 3a. alternatīvas risinājums.
- 3.4.5. Vērtētie transportēšanas maršruta alternatīvie risinājumi attēloti Ziņojuma 5.6. attēlā un paredz divas pieslēguma vietas Jelgavas ielai (valsts autoceļa V1065 *Tušķi - Kalnciems* posms ciema teritorijā), attālums starp tām – aptuveni 1 km, posmā no Celtnieku ielas līdz kūdras pārstrādes rūpnīcai abām alternatīvām ir kopīgs maršruts:
- 3.4.5.1. 1. alternatīvais ceļš ir definēts no kūdras ieguves vietas pa pašvaldības autoceļu “*Izgāztuves ceļš*” un Celtnieku ielu līdz Jelgavas ielai, tā kopgarums – 2,2 km
- 3.4.5.2. 2. alternatīvais ceļš ir no kūdras ieguves vietas caur mazdārziņu teritorijām un pa pašvaldības autoceļu “*Purmaļu ceļš*” līdz Jelgavas ielai, tā kopgarums – 1,6 km.
- 3.4.6. Ziņojumā norādīts, ka par potenciāli piemērotāko maršrutu ir uzskatāms 1. alternatīvas maršruts, jo tā tiešā tuvumā neatrodas dzīvojamā apbūve un inženierkomunikācijas, īstenojot projektu, tiek atjaunots un uzturēts pašvaldības infrastruktūras objekts (autoceļš), arī iedzīvotāju aptaujā attiecīgais maršruts tiek norādīts kā prioritāri izmantojamais.

4. Izvērtētā dokumentācija:

- 4.1. Ierosinātājas 2018. gada 10. decembra iesniegums “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/2028).
- 4.2. Biroja 2018. gada 28. decembra Lēmums Nr. 5-02/20.

¹³ Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas gaitā Birojs saņēma DAP 2022. gada 26. augusta vēstuli Nr. 4.9/4696/2022-N (Ziņojuma 16. pielikums “*DAP Laflora IVN 26.08.2022*”), kurā DAP puda viedokli, ka Ziņojumā vērtētās kūdras ieguves 2. alternatīva un 3. alternatīva ietekmju uz Eiropas Savienības (turpmāk - ES) nozīmes aizsargājamiem biotopiem ziņā daudz neatšķiras, un aicināja veikt Paredzētās darbības vietas korekciju, samazinot ietekmējamās biotopa 7110* *Aktīvi augstie purvi* platības.

- 4.3. Ierosinātājas 2019. gada 22. marta vēstule Nr. 114 *“Par informācijas sniegšanu”* un tai pievienotais paziņojums par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu (Biroja reģ. Nr. 5-01/539).
- 4.4. Ierosinātājas 2019. gada 4. aprīļa iesniegums Nr. 135 *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma programmas izstrādāšanu”* (Biroja reģ. Nr. 5-01/618).
- 4.5. Ierosinātājas 2019. gada 15. aprīļa vēstule Nr. 156 *“Par materiālu nosūtīšanu”* un pievienotie sākotnējās sabiedriskās apspriešanas materiāli (Biroja reģ. Nr. 5-01/717).
- 4.6. Biroja 2019. gada 7. maija Programma Nr.5-03/4.
- 4.7. Ierosinātājas 2022. gada 7. jūlija vēstule Nr.140 *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sagatavošanu un tā sabiedrisko apspriešanu”* un tai pievienotais paziņojums Biroja reģ. Nr. 5-01/1436).
- 4.8. Ierosinātājas 2022. gada 3. augusta vēstule Nr. 158 *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriešanas protokola nosūtīšanu”* un tai pievienotie materiāli (Biroja reģ. Nr. 5-01/1621).
- 4.9. Jelgavas novada pašvaldības 2022. gada 5. augusta vēstule Nr. JNPIP/3–18/22/538 ar atsauksmi par Ziņojumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/1629).
- 4.10. Dienesta 2022. gada 9. augusta vēstule Nr. 11.4/AP/4535/2022 *“Par ietekmes uz vidi novērtējumu”* ar atsauksmi par Ziņojumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/1652).
- 4.11. DAP 2022. gada 26. augusta vēstule Nr. 4.9/4696/2022-N *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu kūdras ieguves lauku paplašināšana “Kaigu purva” kūdras atradnē”* ar atsauksmi par Ziņojumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/1750).
- 4.12. Biroja 2022. gada 30. augusta vēstule Nr. 5-01/881/2022 *“Par ietekmes uz vidi novērtējumu”*, ar kuru Ierosinātajai pārsūtīti Birojā saņemtie institūciju viedokļi.
- 4.13. Ierosinātājas 2022. gada 28. decembra vēstule Nr. 260 *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma iesniegšanu atzinuma saņemšanai”*, ar kuru Birojā iesniegts Ziņojums un paziņojums par Ziņojuma iesniegšanu Birojā (Biroja reģ. Nr. 5-01/2564).
- 4.14. Dienesta 2023. gada 3. februāra vēstule Nr. 2.3/AP/1553/2023 *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu”* ar atsauksmi par Ziņojumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/268).
- 4.15. Jelgavas novada pašvaldības 2023. gada 6. februāra vēstule Nr. JNP/3–18/23/128 *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojumu”* ar atsauksmi par Ziņojumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/267).
- 4.16. DAP 2023. gada 6. februāra vēstule Nr. 4.9/645/2023-N *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu kūdras lauku paplašināšanai “Kaigu purva” kūdras atradnē”* ar atsauksmi par Ziņojumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/273).
- 4.17. Biroja 2023. gada 14. februāra vēstule Nr. 5-01/166/2023 *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu”*, ar kur Birojs, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta otro un trešo daļu lūdz Ierosinātāju papildināt Ziņojumu.
- 4.18. Ierosinātājas 2023. gada 12. aprīļa vēstule Nr. 62 *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma iesniegšanu atzinuma saņemšanai”*, ar kuru Birojā iesniegts aktualizētais Ziņojums un paziņojums par Ziņojuma iesniegšanu Birojā (Biroja reģ. Nr. 5-01/809).
- 4.19. Biroja 2023. gada 24. aprīļa vēstule Nr. 5-01/551/2023 *“Par atzinuma izdošanas termiņa pagarināšanu”*.
- 4.20. Jelgavas novada pašvaldības 2023. gada 11. maija vēstule Nr. JNP/3–18/23/515 *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojumu”* ar atsauksmi par papildināto Ziņojumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/1256).
- 4.21. Dienesta 2023. gada 15. maija vēstule Nr. 2.3/AP/5790/2023 *“Par aktualizēto ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu”* ar atsauksmi par papildināto Ziņojumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/1256).

4.22. DAP 2023. gada 20. maija vēstule Nr. 4.9/3251/2023-N “Par aktualizēto ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu kūdras lauku paplašināšanai “Kaigu purva” kūdras atradnē” ar atsaukumi par papildināto Ziņojumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/1314).

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

5.1.1. Paziņojums par IVN sākotnējo sabiedrisko apspriešanu (turpmāk – Sākotnējā apspriešana) tika publicēts 2019. gada 21. martā laikraksta “*Zemgales ziņas*” izdevumā Nr. 12 (4744), kā arī ievietots Jelgavas novada pašvaldības tīmekļvietnē www.jelgavasnovads.lv, Ierosinātās tīmekļvietnē www.laflora.lv, kā arī Biroja tīmekļvietnē www.vpvpb.gov.lv.

5.1.2. Atbilstoši Ierosinātās 2019. gada 15. aprīļa vēstulē Nr. 156 sniegtajai informācijai – par Paredzēto darbību individuāli informēti tie nekustamo īpašumu īpašnieki (valdītāji), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar Darbības vietu.

5.1.3. Paredzētās darbības Sākotnējā apspriešanas sanāksme klātienē notika 2019. gada 3. aprīlī plkst. 17.30 Kalnciema pagasta kultūras nama telpās (adrese: Jelgavas iela 15, Kalnciems, Kalnciema pagasts, Jelgavas novads). Saskaņā ar Sākotnējā apspriešanas protokolu Sākotnējā apspriešanas sanāksmē piedalījās 23 dalībnieki. Dalībnieki interesējās par Paredzētās darbības rezultātā iespējamajām hidroloģiskā režīma svārstībām un pievedceļu izvēles alternatīvām Darbības vietai. Sākotnējās apspriešanas laikā Ierosinātāja saņēma divu iedzīvotāju un AS “*Latvijas valsts meži*” priekšlikumus (Ziņojuma 14. pielikums).

5.1.4. Pamatojoties uz Ierosinātās pieteikumu un Sākotnējās apspriešanas rezultātiem, Birojs sagatavoja un 2019. gada 7. maijā izdeva Programmu Nr. 5-03/4.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes stadijā:

5.2.1. Paziņojums par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu (turpmāk – Ziņojuma apspriešana) tika publicēts laikraksta “*Zemgales ziņas*” 2022. gada 7. jūlija izdevumā. Informācija tika ievietota arī tīmekļa vietnēs www.jelgavasnovads.lv, www.laflora.lv un www.vpvpb.gov.lv. Ziņojums bija pieejams Ierosinātās tīmekļvietnē www.laflora.lv, kā arī Jelgavas novada pašvaldībā (adrese: Pasta iela 37, Jelgava), darba laikā no plkst. 8.00 līdz 12.00 no 14.00 līdz 16.00 un Kalnciema pagasta pārvaldē (adrese: Lielā iela 14, Kalnciems, Kalnciema pagasts, Jelgavas novads) darba laikā no plkst. 8.00 līdz 12.00 un no 13.00 līdz 15.00.

5.2.2. Saskaņā ar likuma “*Covid-19 infekcijas pārvaldības likums*” 20. pantā noteikto, Ziņojuma apspriešana notika neklātienē formā (attālināti) no 2022. gada 7. jūlija līdz 9. augustam. Ziņojuma apspriešanas sanāksme norisinājās attālināti 2022. gada 28. jūlijā plkst. 17.30, izmantojot ZOOM platformu. Pieslēgšanās saite Ziņojuma apspriešanas sanāksmei tika publicēta ierosinātās mājaslapā www.laflora.lv. Sanāksme tika ierakstīta un tās ieraksts bija pieejams Ierosinātās un Jelgavas novada pašvaldības tīmekļvietnēs (attiecinīgi www.laflora.lv un www.jelgavasnovads.lv). Sanāksmes dalībnieki tika iepazīstināti ar Paredzēto darbību, tostarp ar tās Ziņojumā vērtētajām ieguves lauku platības un pievedceļu alternatīvām, sagatavoto Ziņojumu un galvenajiem secinājumiem. Sanāksmes dalībniekiem bija iespēja uzdot sev interesējošus jautājumus. Tomēr šo iespēju izmantoja tikai Jelgavas novada Kalnciema

pagasta pārvaldes vadītāja, uzdodot jautājumus no Kalnciema pagasta medniekiem par Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz medniecību.

- 5.2.3. Sabiedrība interesējošos jautājumus par Paredzēto darbību Ierosinātājai varēja uzdot arī elektroniski e-pasta adresē: info@laflora.lv līdz 2022. gada 4. augustam. Savukārt rakstiskus priekšlikumus un viedokļus par Paredzēto darbību Birojam varēja iesniegt līdz 2022. gada 9. augustam.
- 5.2.4. Ziņojuma apspriešanas laikā Birojs saņēma Jelgavas novada pašvaldības 2022. gada 5. augusta vēstuli Nr. JNPIP/3–18/22/538 un Dienests 2022. gada 9. augusta vēstuli Nr. 11.4/AP/4535/2022. Jau pēc Ziņojuma apspriešanas Birojs saņēma arī DAP 2022. gada 26. augusta vēstuli, kurā DAP norādīja uz nepieciešamajiem papildinājumiem Ziņojumā. Visi Birojā saņemtie institūciju viedokļi tika pārsūtīti arī Ierosinātājai Ziņojuma pilnveidošanai (pieejami Ziņojuma 16. pielikumā). Pārskats par saņemto priekšlikumu izvērtējumu un to, kā tie ņemti vērā, ietverts Ziņojuma 17. pielikumā *“Pārskats par veiktajiem labojumiem IVN ziņojumā 21.12.2022”*.

5.3. Sabiedrības informēšana par Birojā iesniegto Ziņojumu un argumenti Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

- 5.3.1. Birojā Ziņojums tika iesniegts 2022. gada 28. decembrī. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts tīmekļa vietnēs www.jelgavasnovads.lv, www.laflora.lv un www.vpvpb.gov.lv Ziņojums elektroniski bija pieejams Izstrādātājas mājaslapā www.laflora.lv.
- 5.3.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par iesniegto Ziņojumu, Birojā tika saņemta:
- 5.3.2.1. Dienesta 2023. gada 3. februāra vēstule Nr. 2.3/AP/1553/2023, kurā tika norādīts uz nepieciešamajiem papildinājumiem saistībā ar kompensējošiem un ietekmi mazinošiem pasākumiem ietekmes uz dabas vērtībām, gaisa kvalitāti (no putēšanas) un iespējamā piesārņojuma ar naftas produktiem aspektā.
- 5.3.2.2. Jelgavas novada pašvaldības 2023. gada 6. februāra vēstule Nr. JNP/3–18/23/128, kurā pašvaldība norādīja, ka konceptuāli atbalsta Paredzēto darbību un kā prioritāri īstenojamu izvirza Ziņojuma pilnveidoto 3.a. alternatīvu. Papildus minētajam pašvaldība arī izvirzīja nosacījumus saistībā ar plānotajiem pasākumiem ietekmes uz DL Kaigu purvs īstenošanu, lai tie neradītu nevēlamu ietekmi uz Kalnciema mazdārziņu un DL Kaigu purvs piegulošajām apbūves teritorijām.
- 5.3.2.3. DAP 2023. gada 6. februāra vēstule Nr. 4.9/645/2023-N, kurā DAP atzinīgi vērtējusi Ziņojumā veiktos papildinājumus attiecībā uz precizējumiem kūdras ieguves 3. alternatīvai (3a. alternatīva) saskaņā ar DAP iepriekš paustajiem priekšlikumiem, tādejādi izslēdzot papildu platības no Darbības vietas ZR malā un atvīzot plānotās kūdras ieguves teritoriju norobežojošos kontūrgrāvjus no DL Kaigu purvs ārējās robežas 80 – 110 m attālumā, kā arī veikt divus papildus pasākumus ietekmes uz dabas vērtībām samazināšanai. Tādejādi DAP norādīja, ka kopumā atbalsta Paredzētās darbības īstenošanas 3a. alternatīvu, ja ietekmes mazināšanai tiek īstenoti arī plānotie ietekmi mazinošie papildu pasākumi. Tāpat DAP arī norādīja uz nelieliem nepieciešamajiem tehniskiem labojumiem Ziņojumā.
- 5.3.2.4. Pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta otro un trešo daļu, Birojs 2023. gada 14. februārī Ierosinātājai nosūtīja vēstuli Nr. 5-01/166/2023 par nepieciešamību sniegt papildus informāciju un novērtējumu Ziņojuma papildināšanai, kā arī pārsūtīja Birojā saņemtos institūciju viedokļus Ziņojuma pilnveidošanai. Pārskats par veiktajiem labojumiem un to, kā tie ņemti vērā,

ietverts Ziņojuma 17. pielikumā “Pārskats par veiktajiem labojumiem IVN ziņojumā 05.04.2023”.

- 5.3.2.5. Birojā Ziņojuma aktuālā redakcija tika iesniegta 2023. gada 12. aprīlī. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts tīmekļa vietnēs www.jelgavasnovads.lv, www.laflora.lv un www.vpvb.gov.lv Ziņojums elektroniski bija pieejams Izstrādātājas mājaslapā www.laflora.lv.
- 5.3.2.6. Aktualizētās Ziņojuma redakcijas izvērtēšanas laikā, atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par iesniegto Ziņojumu, Birojā tika saņemta:
- 5.3.2.6.1. Jelgavas novada pašvaldības 2023. gada 11. maija vēstule Nr. JNP/3–18/23/515, kurā pašvaldība norādīja, ka iepriekš tās izvirzītais nosacījums ir iekļauts Ziņojumā un tai nav būtisku ierosinājumu un iebildumu par papildināto Ziņojumu.
- 5.3.2.6.2. Dienesta 2023. gada 15. maija vēstule Nr. 2.3/AP/5790/2023, kurā Dienests norāda, ka tam, ņemot vērā veiktos papildinājumus un sniegtos skaidrojumus attiecībā uz iekļautajiem darbības alternatīvas risinājumiem, nav iebildumu pret aktualizēto Ziņojumu.
- 5.3.2.6.3. DAP 2023. gada 20. maija vēstule Nr. 4.9/3251/2023-N, kurā DAP norādīja, ka Ziņojuma aktuālajā redakcijā ir ņemti vērā DAP 2023. gada 6. februāra vēstulē Nr. 4.9/645/2023-N sniegtie komentāri par hidroloģiskā monitoringa precizēšanu un precizēts koku un krūmu apauguma novākšanas pasākums, ka arī vērā uzmanību, ka realizējot pasākumu – īpaši aizsargājamas sugas pārstādīšanu, tā īstenošanai saskaņā ar Sugu un biotopu aizsardzības likumu nepieciešams saņemt DAP atļauju.

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

- 6.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros Ziņojumā ir novērtētas iespējamās ietekmes uz vidi saistībā ar Paredzēto darbību, tajā skaitā ietekmes, kuras tiks radītas izstrādei paredzētās teritorijas sagatavošanas, kūdras ieguves un transportēšanas laikā. Ziņojumā vērtēta Paredzētās darbības ietekme uz Darbības vietas un apkārtējās teritorijas bioloģisko daudzveidību un īpaši aizsargājamām dabas vērtībām, ietekme uz gaisa kvalitāti un trokšņa līmeni, tajā skaitā iegūtā materiāla transportēšanas ietekme iepriekš minētajos aspektos, ietekme uz apkārtnes hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, augsnes struktūras un mitruma režīma izmaiņām, ietekme uz mūsdienu ģeoloģisko procesu izmaiņām, kā arī ainavas daudzveidību, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem, un citiem aspektiem. Būtiska ar Paredzētās darbības specifiku saistītajiem ietekmes faktoriem ir dabas resursu izmantošana un ar to saistītās ilglaicīgās ietekmes, tostarp siltumnīcefekta gāzu (turpmāk – SEG) emisijas. Ar Paredzēto darbību ir plānots palielināt līdzšinējo satiksmes intensitāti. Ieguves un transportēšanas ietekmes, – galvenokārt putekļi un troksnis, ir būtiskākie traucējumi, ko ikdienā izjūt iedzīvotāji. Tādēļ risinājumi, lai šādas ietekmes pēc iespējas samazinātu un pārvaldītu, neradītu apgrūtinājumu, kas pārsniedz pieļaujamās robežvērtības, ir viens no IVN uzdevumiem.
- 6.2. Ņemot vērā Paredzētās darbības teritorijas novietojumu, atbilstoši Novērtējuma likuma 4.¹ panta trešās daļas un Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumos Nr. 300 “Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)” (turpmāk - Noteikumi Nr. 300) ietvertajām prasībām veikts ietekmes uz Natura 2000 teritoriju DL Kaigu purvs novērtējums. Ziņojumā netiek prognozēts, ka Paredzētā darbība var ietekmēt citas Darbības vietas apkārtne identificētās Natura 2000 teritorijas (skat. šā atzinuma 3.2.8. punktu). Šāda novērtējuma ietvarā Birojs secina, ka būtiskākās vai kompleksākās ar Paredzēto darbību saistītās ietekmes ir saistītas ar tiešu Darbības vietā esošo ES nozīmes aizsargājamo biotopu iznīcināšanu, kā arī

nosusināšanas darbiem, kas var ietekmēt apkārtnes hidroloģisko režīmu un attiecīgi purvam raksturīgo veģetāciju un biotopus, tostarp arī *Natura 2000* teritorijā DL Kaigu purvs, kas tieši robežojas ar Paredzētās darbības teritoriju.

- 6.3. No Ziņojuma izriet, ka Paredzētās darbības īstenošana paredzēta, ievērojot normatīvo aktu saistošās prasības, tādēļ Birojam atkārtoti uz tām norādīt (un tās iekļaut savos nosacījumos) nav nepieciešams. Paredzētā darbība realizējama tikai atbilstoši Ziņojumā vērtētajiem nosacījumiem, nepārsniedzot noteiktos un/ vai aprēķinātos robežlielumus un mērķlielumus, kā arī īstenojot ietekmes novēršanas vai mazināšanas pasākumus, kādus Ierosinātāja Ziņojumā apņēmusies nodrošināt. Birojs šajā atzinumā atkārtoti nenorāda arī tos ietekmju mazinošos pasākumus, kas jau analizēti un aprakstīti Ziņojumā (inženiertehnisko un organizatorisko pasākumu ietekmes uz vidi novēršanai vai samazināšanai apkopojums sniegts Ziņojuma 16. nodaļā, monitoringa pasākumi – 18. nodaļā) un tā pielikumos (tajā skaitā ietekmju modelēšanā izmatotie ievaddati) un kuri ir obligātā prasība Paredzētās darbības realizācijas gadījumā. Citādā veidā kā novērtēts Ziņojumā, Paredzētā darbība nav pieļaujama.
- 6.4. Vienlaikus jāatzīmē, ka pašlaik izteiktā prognoze par ieguves darbu apjomiem ir uzskatāma par tuvinājumu, kas, ņemot vērā prognozēto izstrādes ilgumu – 57 gadi, var arī atšķirties. Ja Paredzētās darbības realizācijas gaitā tiek paredzētas izmaiņas tehnoloģiju, ieguves laukuma konfigurācijas vai infrastruktūras risinājumos, kas Ziņojuma gaitā nav novērtēti un/ vai pārsniedz Ziņojumā novērtētos lielumus, veicams šādu izmaiņu būtiskuma novērtējums un, ja nepieciešams, – ietekmes sākotnējais izvērtējums saskaņā ar Novērtējuma likuma 3.² panta pirmās daļas 3. punktu.
- 6.5. Novērtējuma likuma 24. pants noteic: *“Ierosinātāja pienākums ir nodrošināt: 1) iesniegtās informācijas pilnīgumu un patiesumu, kā arī ziņojuma sagatavošanu atbilstoši šā likuma un citu normatīvo aktu prasībām; 2) ziņojumā ietverto risinājumu īstenošanu, tai skaitā tādu risinājumu īstenošanu, kuri paredzēti, lai novērstu, nepieļautu vai mazinātu un, ja iespējams, atlīdzinātu paredzētās darbības būtisko negatīvo ietekmi uz vidi.”*
- 6.6. Ņemot vērā Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu, Birojam ir tiesības noteikt papildu nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama Paredzētās darbības akcepta gadījumā. Izvērtējis Ziņojumu un saistīto ietekmes uz vidi novērtējuma dokumentāciju, tajā skaitā sabiedriskās apspriešanas ietvaros paustos sabiedrības, valsts un pašvaldību institūciju, kā arī juridiskās personas atsauksmes par Ziņojumu un tajā ietverto novērtējumu, Birojs secina, ka kopumā būtiski iebildumi pret Paredzēto darbību un tās ietekmes novērtējumu nav izteikti. Ņemot vērā IVN ietvaros novērtēto Paredzētās darbības ietekmes būtiskumu uz Darbības vietai blakus esošo *Natura 2000* teritoriju DL Kaigu purvs un konstatētajiem ES nozīmes aizsargājamiem biotopiem - DAP atbalsta 3a. alternatīvas realizāciju.
- 6.7. Kā būtiskākos Birojs Ziņojumā identificē šādus ar Paredzētās darbības realizāciju saistītus ietekmes uz vidi aspektus:**
 - 6.7.1. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņas un ietekme uz ūdeņu kvalitāti, kā arī potenciālie avāriju riski.
 - 6.7.2. Ietekme uz bioloģisko daudzveidību un *Natura 2000* teritoriju (DL Kaigu purvs), kā arī ietekme uz ainavu un plānotie rekultivācijas pasākumi.
 - 6.7.3. Gaisu piesārņojošo vielu un SEG emisijas, un izmaiņas gaisa kvalitātē, tostarp no derīgā izrakteņa transportēšanas.
 - 6.7.4. Troksnis un tā izplatība, tostarp no derīgā izrakteņa transportēšanas.

6.8. Izvērtējot Ziņojumā identificētās un izvērtētās iespējamās plānotās darbības ietekmes uz vidi, Birojs secina sekojošo:

6.8.1. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņas, ietekme uz ūdeņu kvalitāti, kā arī potenciālie avāriju riski:

- 6.8.1.1. Paredzētās darbības teritorijas hidroloģisko apstākļu raksturojums sniegts jau šā atzinuma 3.2.5. punktā, bet detalizētāk arī Ziņojuma 4.5. nodaļā. Teritorijas hidroģeoloģiskais raksturojums sniegts Zinājumā 4.8. nodaļā. Savukārt hidroloģiskais un hidroģeoloģiskais režīms un to izmaiņas Paredzētās darbības realizācijas rezultātā detalizēti vērtēti Ziņojuma 6.2. un 8.3. – 8.5. nodaļā, kā arī saistītajos pielikumos (Ziņojuma 15. un 18. pielikums).
- 6.8.1.2. Ziņojumā, raksturojot Kaigu purva hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, norādīts, ka Kaigu purvs ir augstā tipa purvs, kas ir hidroloģisks objekts ar augstajiem purviem tipisku ūdeņu bilanci un spēju uzkrāt un saturēt lielu ūdens apjomu, kas dabīgi mitrā kūdrā ir 90 – 96 % ūdens un tikai 4 – 10 % sausas. Hidroloģiskos apstākļus Kaigu purvā raksturo tas, ka purva dabiskās ūdens plūsmu virzība ir no purva augstākās daļas – purva kupola, kas ietilpst DL Kaigu purvs daļā, uz purva malām. Proti, no purva Z, ZA daļas, kurā atrodas arī Paredzētās darbības teritorija, ūdens notek uz Lielupi, savukārt no purva R daļas ūdens notek uz Lielupes pieteku Vecbērzi (Ziņojuma 4.5.2. un 4.5.3. attēls).
- 6.8.1.3. Saskaņā ar Ziņojumu izpētes teritorijas apsekošanas rezultātā secināts, ka gan Paredzētās darbības teritorijas daļā, gan tās tuvākās apkārtnes teritorijā vēsturiski ir izveidotas grāvju sistēmas (Ziņojuma 4.5.3. attēls), kuras ir bijušas saistītas ar Kalnciema pagastā notiekošajām saimnieciskajām aktivitātēm, iegūstot gan kūdras resursus, gan māla un koksnes resursus (skat. arī šā atzinuma 3.2.6. punktu). Tādējādi secināms, ka daļā Paredzētās darbības teritorijas dabiskais hidroloģiskais režīms jau ir ietekmēts.
- 6.8.1.4. Ziņojumā norādīts, ka gruntsūdeņi Paredzētās darbības un tās tuvākajā apkārtnē atrodas tuvu zemes virsmai, kā arī tie, kas ietverti smilšainos nogulumos piegulošajā teritorijā, ir cieši saistīti ar virszemes ūdeņiem, galvenokārt grāvjiem. Gruntsūdens līmenis Paredzētajā darbības teritorijā vidēji ir tikai 0,2 – 0,5 m no zemes virsas. Ņemot vērā minēto, prognozēts, ka sagatavojot kūdras laukus ieguvei un ierīkojot kontūrgrāvjus un kartu grāvjus, kā arī kūdras ieguves laikā, gruntsūdens līmenis pazemināsies.
- 6.8.1.5. Paredzētās darbības ietekme uz gruntsūdens līmeņa pazeminājumu, kas var skart arī blakus esošo *Natura 2000* teritoriju DL Kaigu purvs, ir modelēta pa līniju, kur prognozētais gruntsūdens līmeņa pazeminājums ir 0,1 m un lielāks. Rezultāti katrai no alternatīvām apkopoti Ziņojuma 8.4.1. tabulā. Secināms, ka, izvēloties 3a. alternatīvai atbilstošo ieguves lauka konfigurāciju, vairs netiek prognozēts purva ūdeņu līmeņa pazeminājums *Natura 2000* teritorijā un būtiski samazinās arī ietekme uz citām, ārpus kūdras ieguves esošām teritorijām ietekme – ietekmētais areāls no 39,4 ha 1. alternatīvas risinājumā samazinās līdz 17,7 ha 3a. alternatīvai.
- 6.8.1.6. Kūdras ieguves lauku nosusināšanas hidrotehniskās sistēmas izveidošana Paredzētās darbības teritorijā tiek plānota pakāpeniski (3a. alternatīvas gadījumā no 2026. līdz 2028. gadam), līdz ar to būtiska noteces apjoma palielināšanās esošajā novadošajā tīklā nav sagaidāma (skat. arī šā atzinuma 3.3.5. punkt).
- 6.8.1.7. Saskaņā ar Ziņojuma 6.2.1. nodaļā norādīto, ūdens novadīšana no plānotās kūdras ieguves zonas tiek paredzēta izmantojot jau esošo novadgrāvju sistēmu kas nodrošina savākto ūdeņu novadīšanu pašteses ceļā pa jaunizveidoto novadgrāvju

sistēmu uz promteku un tālāk Lielupē (skat arī šā atzinuma 3.3.3. punktu). Ziņojuma 6.2.1.1. – 6.2.1.4. attēlos parādīta prognozētā kūdras lauku nosusināšanas sistēmas grāvju shēma katrai no vērtētajām kūdras ieguves lauku alternatīvām. Vienlaikus no Ziņojuma izriet, ka precīzi kūdras ieguves lauku, kūdras bērtņu un ceļu joslu nosusināšanas risinājumi (augstuma atzīmes un pārējie nosusināšanas sistēmas parametri) Paredzētās darbības teritorijā tiks noteikti izstrādājot kūdras ieguves vietas hidromelioratīvo būvprojektu un derīgo izrakteņu ieguves projektu.

- 6.8.1.8. Ziņojumā secināts, ka Paredzētās darbības ietvaros veidojamā kūdras ieguves vietas nosusināšanas hidrotehniskā sistēmā ietilpstošie kontūrgrāvji, kas norobežos ieguves teritoriju, radīs ietekmi gan uz tai piegulošās teritorijas virszemes noteci, veicinot straujāku virszemes ūdens noteci kontūrgrāvja virzienā, kas saistīts ar kūdras sēšanas un virsmas reljefa izmaiņām, gan arī purva ūdens plūsmu pastiprināšanos kontūrgrāvju virzienā. Neveicot tehniskos pasākumus šādas ietekmes izpaušanās prognozējama līdz pat 40 – 60 m attālumam no ierīkojamā kontūrgrāvja ārējas kroles malas. Savukārt, atbilstoši Ierosinātās norādītajam (Ziņojuma 6.2. nodaļa), kūdras ieguves vietas iekšējā nosusināšanas sistēma (detālais kartu grāvju tīkls, savācējgrāvji, susinātājgrāvji un drenāžas sistēmas), kas nodrošina nepieciešamo nosusināšanas normu un regulētu mitruma saturu kūdras ieguves laukos, rada ietekmi tikai darbības vidē, bet nerada nosusināšanas ietekmes ārpus darbības vietas.
- 6.8.1.9. Ņemot vērā, ka Paredzētā darbība saistīta ar jaunas kūdras ieguves lauku nosusināšanas sistēmu ierīkošanu, tostarp neskartajā purva daļā un, realizējot kūdras ieguves lauku 1. alternatīvu, arī teritorijās, kas tieši robežojas ar *Natura 2000* teritoriju DL Kaigu purvs, IVN ietvaros vērtēta plānotā kontūrgrāvja potenciālā ietekme uz kūdras laukiem piegulošo sūnu purva daļu (Ziņojuma 18. pielikums¹⁴). Minētā novērtējuma gaitā secināts, ka perpendikulāri purva ūdens plūsmām orientēts kontūrgrāvis ar sablīvētu atbērtni un uzbērumu starp kūdras ieguves laukiem un robežozošo purva teritoriju, rada nozīmīgu kontūrgrāvja susināšanas ietekmi 20 m attālumā no tā. Attālinoties no grāvja ietekme pakāpeniski samazinās. Proti, tā daļēji saglabājas līdz 40 m attālumam, neliela ietekme vēl konstatējama pie 60 m atzīmes, bet 100 m un 120 m attālumā kontūrgrāvja ietekme vairs netiek konstatēta.
- 6.8.1.10. Ziņojuma 11. nodaļā secināts, ka, īstenojot Paredzēto darbību, ir paredzama tieša ietekme uz hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu kūdras ieguves teritorijā un netieša ietekme līdz 50 m attālumam ar to robežozošā teritorijā, tostarp DL Kaigu purvs teritorijā, ja tiktu realizēta kūdras izstrāde atbilstoši 1. alternatīvai. Tādējādi sagaidāma nelabvēlīga ietekme uz Paredzētās darbības vietā un minētajā attālumā tās ietekmes zonā, tostarp DL Kaigu purvs teritorijā, konstatētajiem ES nozīmes aizsargājamiem purvu biotopiem, kas detalizētāk no ietekmes uz bioloģisko daudzveidību un uz minēto *Natura 2000* teritoriju aspekta analizēta šā atzinuma 6.8.2. daļā.
- 6.8.1.11. Ņemot vērā novērtēto ar hidroloģiskā režīma izmaiņām sagaidāmo nelabvēlīgo ietekmi uz apkārtējo teritoriju mitruma režīmu, kā rezultātā sagaidāma nelabvēlīga ietekme uz ES nozīmes aizsargājamiem biotopiem un teritorijā pastiprinās ugunsbīstamība, Ziņojuma 16. nodaļā ir iekļauti inženiertehniskie un

¹⁴ “Pārskats par pētījumu “Kontūrgrāvja susināšanas ietekme uz kūdras ieguves laukiem ziemeļu daļā piegulošo Kaigu purva teritoriju”, ko sagatavojuši Dr. geogr., Dr. phil. kvartārģeoloģijā Laimdota Kalniņa, Dr geogr., Sugu un biotopu eksperte Inese Silamiķe un Izstrādātājas pārstāvis Inārs Dreimanis.

organizatoriskie pasākumi ietekmes uz vidi novēršanai un samazināšanai arī minētajos aspektos.

- 6.8.1.12. Ziņojumā vērtēti risinājumi hidroloģiskā režīma saglabāšanai un atjaunošanai kā kūdras ieguves laikā, tā arī pēc izstrādes pabeigšanas. To galvenais mērķis ir purva biotopu saglabāšana un kvalitātes nepasliktināšana. Kā viens no risinājumiem ir vērtēts arī koka aizsprostu veidošana Darbības vietas Z daļā (Ziņojuma 15.5. attēls) uz vēsturiski izveidotās grāvju sistēmas notecei no DL Kaigu purvs teritorijas. Izstrādātāja paredzējusi pirms Paredzētās darbības uzsākšanas veikt hidroloģisko modelēšanu, lai noteiktu optimālo aizsprostu izvietojumu un plūsmu režīmus. Ņemot vērā, ka šie risinājumi var ietekmēt arī Kalnciema mazdārziņu teritorijas hidroloģisko stāvokli, Jelgavas novada pašvaldība ir izvirzījusi nosacījumu, ka inženierbūvju risinājumu īstenošanai jāsaņem tehniskie noteikumi.
- 6.8.1.13. Savukārt no Ziņojuma 18. nodaļā sniegtās informācijas izriet, ka, lai novērtētu kūdras ieguves nosusināšanas sistēmas radīto ietekmi uz pazemes ūdeņu (gruntsūdeņu) līmeņa izmaiņām blakus esošajā augstajā purvā, izstrādāta detalizēta hidroloģiskā monitoringa programma - *“Darba programma hidroģeoloģiskam monitoringam kūdras ieguves atradnē “Kaigu purvs” Jelgavas novada Kalnciema pagastā”* (turpmāk - Hidroloģiskā monitoringa programma), kas pievienota Ziņojuma 15. pielikumā¹⁵.
- 6.8.1.14. Hidroloģiskā monitoringa programma paredz hidroģeoloģiskā monitoringa urbumu tīkla ierīkošanu, regulāru hidroģeoloģiskā monitoringa veikšanu monitoringa urbumos, kā arī ikgadēju pārskatu izstrādi par hidroģeoloģiskā monitoringa rezultātiem un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņām, kas saskaņojama un iesniedzama DAP. Hidroloģiskā monitoringa ietvaros paredzama 4 profilu ar monitoringa urbumiem izveidošana, kur katrā profilā paredzēts ierīkot 7 urbumus un vienu mērījuma punktu novadgrāvī, līdz ar to paredzētais ierīkojamo urbumu skaits ir 27. Monitoringa mērķis ir konstatēt gruntsūdeņu iespējamās līmeņa izmaiņas gar DL Kaigu purvs piegulošajām apbūves teritorijām ZR daļā kā arī novērtēt kūdras ieguves nosusināšanas sistēmas radīto ietekmi uz pazemes ūdeņu (gruntsūdeņu) līmeņa izmaiņām blakus esošajā augstajā purvā. Hidroģeoloģiskā monitoringa ietvaros purva ūdeņu monitorings ir jāveic gan kūdras ieguves laikā, gan arī pēc tās pabeigšanas teritorijas rekultivācijas pasākumu ieviešanas un to darbības laikā. Balstoties uz šī monitoringa rezultātiem būs iespējams novērtēt faktisko paredzētās darbības ietekmi uz blakus teritoriju – t.sk. DL Kaigu purvs, kā arī ierīktais monitoringa tīkls nākotnē kalpos par pamatu hidroloģiskā režīma uzraudzībai teritorijas rekultivācijas darbu laikā gan ietekmi mazinošo pasākumu efektivitāti. Detalizētu informāciju par hidroloģiskā monitoringa ierīkošanu, regularitāti, datu uzkrāšanu un izvērtēšanu u.c. saistītajām darbībām skatīt Ziņojuma 15. pielikumā.
- 6.8.1.15. Ziņojuma 6.2.1.2. nodaļā vērtēta arī koplietošanas meliorācijas sistēmu un promtekas aizsardzība no piesārņojuma ar kūdru. Kūdras ieguves vietas nosusināšanas sistēmas ierīkošanas un ieguves lauku ekspluatācijas rezultātā veidojas kūdras smelkne un notiek tās izgulsnēšanās grāvjos. Lai novērstu izveidoto nosusināšanas sistēmu un tālāku ūdens promteku piesērējumu ar kūdras smalkajām daļiņām, ierīkojami sedimentācijas baseini (garums 30 – 50 m, padziļinājums grāvī – 1 m). Sedimentācijas baseini ierīkojami kūdras ieguves teritorijā pirms tajā savākto ūdeņu ievadīšanas promtekā (Ziņojuma 6.2.2.1. attēls). Tādejādi secināms, ka, īstenojot šādu risinājumu, nav sagaidāms

¹⁵ Hidroģeoloģiskā monitoringa programmu izstrādājis Mag. geol., hidroģeologs Jānis Bikše. Atbilstoši Hidroģeoloģiskajā monitoringa programmā norādītajam, tā izstrādāta saskaņā ar DAP ierosinājumu.

koplietošanas meliorācijas sistēmu un ūdensteču piesārņojums ar kūdras smelknes daļiņām.

- 6.8.1.16. Tāpat Ziņojumā secināts, ka, īstenojot Paredzēto darbību un tās ietvaros paredzētos tehnoloģiskos procesus, nav paredzama pazemes ūdeņu piesārņojuma rašanās. Nav paredzama un nepieciešama ūdensapgādes urbumu ierīkošana saimnieciskās darbības realizācijai, līdz ar to netiks veicināti apstākļi piesārņojošo vielu iekļūšanai pazemes ūdens horizontos.
- 6.8.1.17. Ziņojumā, vērtējot Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz dzeramā ūdens iegūšanai izmantotajiem horizontiem, secināts, ka dzeramā ūdens apgādē izmantojamais artēziskā ūdens horizonts izpētes teritorijā, ir aizsargāts no virszemes piesārņojuma, jo to sedz vairāki sprostsļāņi, kurus veido mazcaurlaidīgi ieži (māli un dolomītmerģeļi). Paredzētās darbības teritorijā un tās tuvākajā apkārtnē nav konstatē hidrauliska saistība starp virszemes un pazemes ūdeņiem. Secināms, ka Paredzētās darbības īstenošana neietekmēs pazemes ūdensgūtnes, kas tiek izmantotas dzeramā ūdens ieguvei.
- 6.8.1.18. Ziņojuma 9. nodaļā vērtēti potenciālie avāriju riski, kas saistāmi ar Paredzēto darbību un tās nodrošināšanu. Kā būtiskākie identificēti piesārņojuma nokļūšana vidē (saistībā ar tehnikas, transportlīdzekļu un iekārtu iespējamiem bojājumiem, izlijumiem degvielas uzpildes laikā, kā rezultātā var rasties nelielas, lokālas, naftas produktu noplūdes apkārtējā vidē) un ugunsgrēka izcelšanās, kas pie dažādu apstākļu sakritībām, var izvērsties par paaugstinātas bīstamības ugunsgrēku.
- 6.8.1.19. Ziņojuma 6.10. un 16. nodaļās detalizētāk aprakstīti un vērtēti nepieciešamie un plānotie ugunsdrošības pasākumi Paredzētās darbības vietā. Paredzētās darbības vietas ugunsdrošības pasākumu nodrošināšana organizējama atbilstoši Ministru kabineta 2016. gada 19. aprīļa noteikumos Nr. 238 "*Ugunsdrošības noteikumi*" noteiktajām prasībām kūdras ieguves objektiem un teritorijām, izstrādājot objekta ugunsdrošības instrukciju. Ugunsdzēsības vajadzībām tiks izmantots ūdens no speciāli ierīkotām ugunsdzēsības ūdens ņemšanas vietām vai grāvjiem. Ugunsdzēsības pasākumu nodrošināšanai nepieciešamo ūdens ņemšanas vietu daudzums un izvietojums tiks noteikts, izstrādājot derīgo izrakteņu ieguves projektu. Vienlaikus no Ziņojuma izriet, ka jau pirmajā kūdras ieguves lauku ierīkošanas gadā ir uzsākama arī ugunsdzēsības ūdens ņemšanas vietu ierīkošana, ko plānots izveidot paredzētās ieguves teritorijas DA malā. Tāpat Ziņojumā norādīts, ka visa kūdras ieguvei paredzētā tehnika tiks aprīkota ar dzirksteļu slāpētājiem un noteiktas klases ugunsdzēsamajiem aparātiem.
- 6.8.1.20. Savukārt papildus jau šā atzinuma 6.8.1.16. un 6.8.1.17. punktā sniegtajam vērtējumam par Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz pazemes ūdens resursiem un to kvalitāti, Ziņojuma 9. nodaļā norādīts, ka piesārņojuma izplatības vidē nepieļaušanai un ierobežošanai, plānots veikt preventīvus pasākumus, kā arī katrā tehnikas vienībā un objektā, kuri iesaistīti ražošanas un transportēšanas procesos, uzglabāt vides aizsardzības komplektu (naftas produktus absorbējošs paklājs, bonas un atkritumu maisi u.tml.), kas nepieciešamības gadījumā pieejams operatīvai rīcībai.
- 6.8.1.21. Ņemot vērā Ziņojumā novērtēto, Birojs konstatē, ka nav sagaidāma Paredzētās darbības būtiska negatīva ietekme uz apkārtnes hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, augsnes struktūras un mitruma izmaiņām, virszemes un pazemes ūdens kvalitāti, ja Izstrādātāja īsteno Ziņojumā ietvertos risinājumus ietekmi mazinošiem pasākumiem. Ar Paredzēto darbību ir sagaidāmas kūdras ieguvei raksturīgās ietekmes un papildus piesardzība ir saglabājama saistībā ar

pasākumiem, kas veicami, lai nodrošinātu īpaši aizsargājamu biotopu aizsardzību un ugunsdrošību. Tomēr izmaiņas nav sagaidāmas tik nozīmīgas, lai atstātu iespaidu uz dabiskās vides absorbcijas spēju. Birojs nav konstatējis pilnībā izslēdzošus apstākļus Paredzētās darbības realizācijai, ja tiek realizēti Ziņojumā plānotie ietekmi uz apkārtnes hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu mazinošie pasākumi, tostarp netiek īstenota vērtētā kūdras ieguves platību 1. alternatīva, un pasākumi potenciālo avāriju risku – ugunsgrēks, piesārņojums ar naftas produktiem, novēršanai.

6.8.1.22. Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar sagaidāmajām hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņām, ietekmi uz ūdeņu kvalitāti, kā arī potenciāliem avāriju riskiem, Birojs uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu nepieciešams noteikt šādus nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:

- a) Kūdras ieguves laukuma robežas nosakāmas un projektējamas tā, lai norobežojošais kontūrgrāvis neatrastos tuvāk par 80 – 110 m no *Natura 2000* teritorijai DL Kaigu purvs noteiktās ārējās robežas, kā to paredz kūdras ieguves 3a. alternatīvas risinājums.
- b) Uz jaunizveidojamā novadgrāvja pirms tā savienojuma ar esošo promteku jānodrošina divu sedimentācijas baseinu izveide
- c) Paredzētā darbība veicama tikai realizējot Ziņojuma 16. nodaļā norādītos ietekmju mazinošos pasākumus saistībā ar kūdras ieguves vietas hidrotehniskās sistēmas izveidi un darbību.
- d) Jānodrošina teritorijas hidroģeoloģiskais monitorings, atbilstoši izstrādātajai Hidroģeoloģiskā monitoringa programmai (Ziņojuma 15. pielikums) un Ziņojuma 18. nodaļā attiecīgajā aspektā norādītajiem risinājumiem, atbilstoši ierīkojot monitoringa urbumu tīklu. Vienu reizi gadā jāveic hidroģeoloģiskā monitoringa gaitā iegūto datu analīze un interpretācija. Iegūto datu novērtējums apkopojams pārskatā, kas iesniedzams DAP un Jelgavas novada pašvaldībai. Atkarībā no monitoringa un tā izvērtējuma rezultātiem, nepieciešamības gadījumā lemjams par papildus pasākumiem, tajā skaitā Paredzētās darbības realizācijas nosacījumiem un ierobežojumu nepieciešamību.
- e) Jānodrošina Ziņojumā paredzētie ugunsdrošības pasākumi, tostarp preventīvie pasākumi, novēršot un samazinot ugunsgrēka izcelšanās iespējamību.
- f) Plānojot un izstrādājot būvprojektu inženierbūvju izvietošanai noteces ierobežošanai no DL Kaigu purva teritorijas, pirms koka aizsprostu izvietošanas jāsaņem Jelgavas novada pašvaldības tehniskie noteikumi. Pirms aizsprostu būvniecības uzsākšanas, gar DL Kaigu purvs piegulošajām apbūves teritorijām ZR daļā ierīkojami monitoringa punkti, kas ļauj novērtēt un kontrolēt gruntsūdens līmeņa izmaiņas.

6.8.2. Ietekme uz bioloģisko daudzveidību un *Natura 2000* teritoriju (DL Kaigu purvs), kā arī ietekme uz ainavu un plānotie rekultivācijas pasākumi.

6.8.2.1. IVN ietvaros veiktais Paredzētās darbības novērtējums un ar to saistītās infrastruktūras objektu iespējamā ietekme uz Paredzētās darbības teritoriju un tās apkārtnes bioloģisko daudzveidību balstīts uz sertificētu sugu un biotopu ekspertu

vērtējumiem¹⁶, kuru rezultāti atspoguļoti ekspertu atzinumos¹⁷ un Ziņojumā. Izpētes teritorija un metodika, katrā no ietekmju uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību novērtējuma aspektiem, definēta attiecīgās jomas dabas eksperta atzinumā un Ziņojuma 4.10. nodaļas atbilstošajās apakšnodaļās.

- 6.8.2.2. Saskaņā ar Sugu un biotopu ekspertes atzinumu daļu kūdras ieguves laukus plānots ierīkot tajās Frišmaņu un Kaigu purva platībās, kurās 20. gs. uzsākta to sagatavošana kūdras ieguvei, ierīkojot nosusināšanas (kartu) grāvju tīklu vai arī veidojot pirmreizējo nosusināšanas tīklu zem kūdras esošā māla resursa ieguvei, bet daļu - dabiskā purvā. Saskaņā ar Sugu un biotopu ekspertes atzinumā norādīto, atbilstoši Ierosinātājās sniegtajai informācijai ~ 57 % no plānotās darbības teritorijas pirms darbības uzsākšanas jau ir antropogēni būtiski ietekmētas, bet attiecīgi 43 % - dabiskas.
- 6.8.2.3. No Sugu un biotopu ekspertes atzinuma izriet, ka Paredzētās darbības teritorija dabā vairākkārt apsekota 2020. un 2021. gada vasaras sezonā. Detalizētāka informācija par Paredzētās darbības teritorijā konstatēto augāju, kā arī Darbības vietai piegulošo teritoriju raksturojums, sniegti Sugu un biotopu ekspertes atzinuma 4. -5. lpp un Ziņojuma 4.10. nodaļā. Sugu un biotopu ekspertes savā atzinumā sniegusi vērtējumu arī par citām apsekotajā teritorijā konstatētajām bioloģiskās daudzveidības un ainavas saglabāšanai nozīmīgām vērtībām, kas detalizētāk atspoguļots Ziņojuma 4. pielikuma 21. lpp. un 6. attēlā. Saskaņā ar sniegto vērtējumu, kopumā izvērtējot antropogēnās ietekmes būtiskumu plānotās darbības teritorijā, secināts, ka apmēram ~ 23,9 % no plānotās darbības teritorijas ir antropogēni ietekmēta, ~ 36,9 % ir daļēji dabiska, bet ~ 39,1 % dabiska platība.
- 6.8.2.4. Paredzētās darbības teritorijas apkārtne identificētas arī vairākas *Natura 2000* teritorijas (skat. šā atzinuma 3.2.8. punktu). Attiecībā uz Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz ĪADT DL Līvērzes liekņa un DL Kalnciema pļavas no Sugu un biotopu ekspertes un Ornitologa atzinumos sniegtā vērtējuma secināms, ka, ņemot vērā minēto *Natura 2000* teritoriju attālumu līdz Darbības vietai un to, ka tām nav hidroloģiska saistības ar Paredzētās darbības teritoriju, nav sagaidāmas negatīvas izpausmes, kas izriet no plānotās darbības īstenošanas visos tās alternatīvu variantos, uz DL Līvērzes liekņa un DL Kalnciema pļavas ekoloģiskajām funkcijām, integritāti un aizsardzības mērķiem. Tāpat atbilstoši Sugu un biotopu ekspertes novērtējumam Paredzētās darbības teritorijā netika konstatēti dižkoki, alejas un zinātniski nozīmīgas sugu atradnes, kuru saglabāšanai būtu piemērojami īpaši apsaimniekošanas pasākumi.
- 6.8.2.5. Ņemot vērā minēto, kontekstā ar Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz īpaši aizsargājamām augu sugām un biotopiem tālāk šajā atzinumā analizēta un vērtēta ietekme tikai uz tām aizsargājamām augu sugām un biotopiem, tostarp *Natura 2000* teritorijas DL Kaigu purvs esošajiem biotopiem, uz kuriem prognozēta vai iespējama potenciāla nelabvēlīga ietekme saskaņā ar Sugu un biotopu ekspertes atzinumā sniegto vērtējumu.
- 6.8.2.6. Saskaņā ar Sugu un biotopu ekspertes novērtēto, Paredzētās darbības teritorijā konstatēta viena ierobežoti izmantojama īpaši aizsargājamā augu suga¹⁸ - gada

¹⁶ Ministru kabineta 2010. gada 16. martā noteikumi Nr. 267 “*Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu sertificēšanas un darbības uzraudzības kārtība*”; ekspertu reģistrs pieejams: https://www.daba.gov.lv/public/lat/dabas_eksperti/ekspertu_registrs/.

¹⁷ Ziņojuma 3. un 4. pielikums.

¹⁸ Suga iekļauta Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumos Nr. 396 “*Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 396) 2. pielikumā.

staipeknis *Lycopodium annotinum*, kas iekļauta arī 1992. gada 21. maija Padomes Direktīva 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (turpmāk - Biotopu direktīva) V pielikumā¹⁹. Gada staipeknis konstatēts izklaidus, vairākas audzes nosusināšanas ietekmētos kūdrājos. Plašas audzes sastopamas D daļā no plānotās darbības teritorijas, aizaugošo kūdras ieguves karjeru malās, susinātās priežu audzēs. Savukārt uz pašvaldības ceļa “*Izgāztuves ceļš*”, kas ir arī Paredzētās darbības transportēšana ceļa 1. alternatīva, gar grāvi 2019. gadā konstatēta īpaši aizsargājama augu suga zemeņu āboliņš *Trifolium fragiferum*, kas iekļauta Noteikumi Nr. 396 1. pielikumā un ierakstīta Latvijas Sarkanās grāmatas 1. kategorijā²⁰, un tiek vērtēta kā Latvijā ļoti reta suga. Zemeņu āboliņš konstatēts ~ 160 m garā minētā ceļa posmā, starp betona plāksnēm, vairākās vietās blakus esošajos niedrājos starp ceļu un grāvi, kā arī vēsturiskajā māla transportceļa vietā starp māla karjeriem (Ziņojuma 4.10.3.2. attēls). Savukārt sfagnu ģints *Sphagnum*, kas ir galvenie kūdras veidotājaugi un saistāmi arī ar Paredzētās darbības teritorijā konstatētajiem aizsargājamiem biotopiem, iekļauta Biotopu direktīvas V pielikumā.

- 6.8.2.7. Saskaņā ar Sugu un biotopu ekspertes novērtēto, Paredzētās darbības teritorijā un tās ietekmes zonā, tostarp DL Kaigu purvs teritorijā, konstatēti divi ES nozīmes īpaši aizsargājami biotopi – 7110* *Aktīvi augstie purvi* un 7120 *Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās* (turpmāk arī – biotops 7120) (Ziņojuma 4.10.3.2. un 4.10.1.1a attēls). Biotops 7110*, kas ir arī ES prioritārās nozīmes biotops²¹, labā kvalitātē Paredzētās darbības teritorijā sastopams ~ 86,84 ha lielā platībā (aptver kūdras ieguves 1. alternatīvas teritoriju). Savukārt biotops 7120 Paredzētās darbības teritorijā sastopams ~ 81,02 ha lielā platībā un veidojies nosusināšanas ietekmē, ko izraisījuši grāvju tīkla ierīkošana jau 20. gs. otrajā pusē, plānojot izveidot kūdras ieguves laukus. Dabiskā purva augi sastopami bieži, tomēr viršu, vaivariņu īpatsvars ir būtiski palielinājies, sfagnu sega vietām fragmentēta. Apsekotās platības Z daļā ~ 31,5 ha platībā ir veikta mežistrāde (Ziņojuma 4.10.3.2. attēls). Darbības vietā un DL Kaigu purvs teritorijā konstatētie ES nozīmes purvu biotopi veido vienotu purva biotopu kompleksu (Ziņojuma 4.10.3.2. un 4.10.1.1a attēls).
- 6.8.2.8. Sugu un biotopu eksperte savā atzinumā sniegusi vērtējumu par Paredzētās darbības teritorijā un tās ietekmes zonā konstatēto aizsargājamo augu sugu, to dzīvotņu un ES nozīmes biotopu esošā stāvokļa novērtējumu gan Paredzētās darbības teritorijā, arī kontekstā ar sagaidāmajām ietekmēm, realizējot Paredzēto darbību, gan valstī kopumā²², ņemot vērā arī *Natura 2000* teritorijas standarta datu formā iekļauto informāciju par DL Kaigu purvs konstatēto ES nozīmes biotopu saglabāšanās pakāpi novērtējumu²³. Minētā informācija detalizētāk atspoguļots Ziņojuma 4. pielikuma 8. – 14. lpp. un pārņemta Ziņojuma 4.10.3. nodaļā.
- 6.8.2.9. Paredzētās darbības rezultātā pašreizēja veģetācija kūdras ieguves teritorijā tiks iznīcināta. Savukārt kūdras ieguves lauku nosusināšanas sistēmas izveides

¹⁹ Kopienā nozīmīgas dzīvnieku un augu sugas, kuru īpatņi ieguvei savvaļā un izmantošanai var piemērot apsaimniekošanas pasākumus.

²⁰ Sugas, kurām draud iznīkšana, to turpmāka pastāvēšana nav iespējama bez sevišķu pasākumu veikšanas.

²¹ Minētais biotops iekļauts Ministru kabineta 2006. gada 21. februāra noteikumu Nr. 153 “*Noteikumi par Latvijā sastopamo Eiropas Savienības prioritāro sugu un biotopu sarakstu*” pielikumā.

²² Tostarp novērtējums veikts saskaņā ar “*Ziņojums Eiropas Komisijai par biotopu (dzīvotņu) un sugu aizsardzības stāvokli Latvijā. Novērtējums par 2013.-2018. gada periodu*”. Informāciju par *Sphagnum* un *Lycopodium* ģints stāvokļa novērtējumu Latvijā atbilstoši minētajam ziņojuma Eiropas Komisijai atspoguļota Ziņojuma 4. pielikuma 3. tabulā.

²³ Pieejama - <https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=LV0528500>, skatīta 23.05.2023.

ietekmē Darbības vietā tiks pazemināts gruntsūdens līmenis pašteses ceļā, kā rezultātā notiks kūdras sēšanās jeb sablīvēšanās. Prognozējams, ka hidroloģiskā režīma izmaiņas notiks arī Darbības vietai piegulošajā teritorijā, tostarp DL Kaigu purvs teritorijā. No Sugu un biotopu ekspertes sniegtā novērtējuma, izriet, ka ārējo konturgrāvju ap kūdras ieguves vietu ietekme uz apkārtējo teritoriju mitruma režīmu būtiski izpaudīsies 50 m attālumā no tiem, sākotnēji izraisot strauju kūdras sēšanos, sfagnu segas izzušanu, viršu īpatsvara pieaugumu un tādejādi purvu biotopu degradēšanos. Lielākā attālumā no grāvja nosusināšanas ietekme samazinās, bet var izpausties ilgākā laika posmā, tādejādi Paredzētās darbības ietekmes zona izpaudīsies līdz ~ 80 m platā joslā gar konturgrāvjiem.

6.8.2.10. Ņemot vērā, ka Paredzētās darbības teritorijā un tās ietekmes zonā, tostarp DL Kaigu purvs, konstatēti ES nozīmes aizsargājamie biotopi un aizsargājamās augu sugas, realizējot Paredzēto darbību, Darbības vietā un sagaidāms, ka arī DL Kaigu purvs teritorijā, samazināsies biotopa 7110* un biotopa 7120 aizņemtās platības. Tādejādi novērtēts, ka Paredzētās darbības realizācijas gadījumā sagaidāmas gan tiešas (pazemināts purva ūdens līmenis, izstrādāti kūdras slāņi), gan netiešas (izmaiņas augāja struktūrā un sugu sastopamībā, pazeminoties purva ūdeņu līmenim platībās, kas robežojas ar Paredzētās darbības vietu) ietekmes uz konstatētajām aizsargājamām dabas vērtībām.

6.8.2.11. Sugu un biotopu eksperte savā atzinumā aprēķinājusi un sniegusi vērtējumu par sagaidāmajām izmaiņām konstatēto ES nozīmes biotopu platībās, tostarp izmaiņām biotopu platībās DL Kaigu purvs teritorijā, kā arī konstatēto aizsargājamo augu sugu atradnēs, atkarībā no izvēlētās kūdras ieguves lauku un transportēšanas ceļa alternatīvas (Ziņojuma 4. pielikuma 7. – 9. tabula, 6. - 8. attēls). Iegūto skaitlisko rādītāju kopsavilkums par Paredzētās darbības ietekmi uz ES nozīmes biotopiem un īpaši aizsargājamām augu sugām apkopots Ziņojuma 8.6.1. tabulā. Atbilstoši Ziņojumam un Sugu un biotopu ekspertes atzinumam, novērtēts, ka:

6.8.2.11.1. realizējot jebkuru no Ziņojumā vērtētajām kūdras ieguves alternatīvām, sagaidāma tieša ietekme, tostarp tās iznīcinot, uz atsevišķām ierobežoti izmantojamās īpaši aizsargājamās augu sugas – gada staipekņa, atradnēm, kas konstatētas Paredzētās darbības teritorijas DA malā esošajos bijušajos kūdras ieguves laukos. Saskaņā ar Sugu un biotopu ekspertes sniegto vērtējumu staipekņu sugu dzīvotspējai piemēroti apstākļi tiek saglabāti plašā teritorijā gar purva un kūdras lauku malu. Suga var labi apdzīvot un izplatīties apkārtējos susināšanas ietekmētajos kūdrājos un priežu mežos vai gar grāvjiem. Tāpat no Sugu un biotopu ekspertes atzinuma izriet, ka saskaņā ar dabas datu pārvaldības sistēmā “OZOLS” pieejamo informāciju uz minētā atzinuma sagatavošanas brīdi sistēmā ir reģistrētas 26 gada staipekņa atradnes, t.sk. 2 no tām DL Kaigu purvs R daļā, kuru plānotā darbība neietekmē. Tādēļ novērtēts, ka Paredzētā darbība neapdraud gada staipekņa saglabāšanās iespējas apvidū un valstī kopumā;

6.8.2.11.2. iegūtās kūdras transportēšanai izmantojot transportēšanas maršruta 1. alternatīvu, tieši tiks ietekmēta īpaši aizsargājamās augu sugas - zemeņu āboliņa, atradnes daļa, kas atrodas uz pašvaldības ceļa “Izgāztuves ceļš” braucamās daļas starp betona plāksnēm (Ziņojuma 4. pielikuma 5. attēls). Tiešās ietekmes rezultātā, intensificējot ceļa izmantošanu, var izveidoties sugai nelabvēlīgāki saglabāšanās apstākļi, iespējams, izzudīs atradnes daļa uz transportēšanas maršruta. Savukārt atradnes daļa gar grāvjiem netiks ietekmēta un turpinās sugas izplatību;

- 6.8.2.11.3. plānotā darbība samazina sfagniem piemērotu augtņu platību par ~ 168 ha, bet neapdraud sfagnu ģints saglabāšanās iespējas apvidū vai valstī kopumā.
- 6.8.2.11.4. 1. alternatīvas gadījumā kopumā sagaidāma biotopa 7110* platību samazināšanās par ~ 115,44 ha un biotopa 7120 – par ~ 52,91 ha (Ziņojuma 4. pielikuma 7. tabula, Ziņojuma 8.6.1. tabula un 8.6.1. attēls);
- 6.8.2.11.5. 2. alternatīvas gadījumā kopumā sagaidāma biotopa 7110* platību samazināšanās par ~ 87,69 ha un biotopa 7120 – par ~ 46,70 ha (Ziņojuma 4. pielikuma 8. tabula, Ziņojuma 8.6.1. tabula un 8.6.2. attēls);
- 6.8.2.11.6. 3. alternatīvas gadījuma kopumā sagaidāma biotopa 7110* platību samazināšanās par ~ 86,82 ha un biotopa 7120 – par ~ 35,00 ha (Ziņojuma 4. pielikuma 9. tabula, Ziņojuma 8.6.1. tabula un 8.6.3. attēls);
- 6.8.2.11.7. 3a. alternatīvas gadījumā²⁴ kopumā sagaidāma biotopa 7110* platību samazināšanās par ~ 68,7 ha un biotopa 7120 – par ~ 37,69 ha (Ziņojuma 8.6.1. tabula un 8.6.4. attēls).
- 6.8.2.12. Lai atkarībā no izvēlētajām alternatīvām novērtētu Paredzētās darbības ietekmes rezultātā zaudēto un ietekmēto biotopa 7110* un biotopa 7120 platību būtiskumu, izmantoti Ministru kabineta 2007. gada 27. marta noteikumu Nr. 213 “*Noteikumi par kritērijiem, kurus izmanto, novērtējot īpaši aizsargājamām sugām vai īpaši aizsargājamiem biotopiem nodarītā kaitējuma ietekmes būtiskumu*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 213) 3. un 5. punktā noteiktie kritēriji. Aprēķiniem un novērtējumam izmantota informācija, kas iekļauta biotopu aizsardzības stāvokļa novērtējumā par 2013. – 2018. gadu²⁵. Novērtējuma rezultāti apkopoti Ziņojuma 8.8.2. tabulā.
- 6.8.2.13. No ietekmju būtiskuma novērtējuma izriet, ka biotopa 7110* jutība²⁶ pret pārmaiņām, neņemot vērā ietekmi, kas saistāma ar platību zudumu vietā, kur tiks veikta kūdras ieguve un tādejādi iznīcināta esošā veģetācija, kontekstā ar Paredzēto darbību saistāma ar nepieciešamo kūdras ieguves lauku nosusināšanas pasākumu ietekmi uz hidroloģiski saistītām teritorijām, kā rezultātā tiek pazemināta minētā biotopa kvalitāte un iespējama tā pilnīga iznīcināšana/ izsušana ietekmētajā teritorijā. Savukārt atgūt šādi ietekmētas platības iespējams veicot hidrotehniskos pasākumus. Tāpat biotopa platības ir iespējams rekonstruēt veicot renaturalizāciju degradētos purvu biotopos, kas veidojušies pēc kūdras ieguves pārtraukšanas. Biotopa 7110* dabiskās reģenerācijas spējas²⁷ teorētiski ir iespējamas vairāk kā 100 gadu laikā. Novērtēts, ka biotopa 7110* spēja īsā laikā bez iejaukšanās (izņemot dabas aizsardzības pasākumu pastiprināšanu) atjaunoties pēc kaitējuma līdz stāvoklim, kas, ņemot vērā biotopa dinamiku, sasniedz par pamatstāvokli labāku vai tam līdzvērtīgu līmeni²⁸, saistītas ar ilglaicīgiem biotopa pastāvēšanai piemērotiem hidroloģiskajiem apstākļiem un kūdras veidošanās procesa norisi. Līdzīgs vērtējums sniegts arī par biotopa 7120 jutību un

²⁴ Ņemot vērā Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas gaitā DAP sniegtajām rekomendācijām un konsultācijām ar DAP, Ziņojumā tika iestrādāta precizēta kūdras ieguves 3. alternatīva jeb 3a. alternatīva (skat. šā atzinuma 3.4.3. punktu). Tādejādi Ziņojumā papildus Sugu un biotopu ekspertēs atzinumā sniegtajam novērtējumam par Paredzētās darbības ietekmi uz ES nozīmes biotopiem sniegts vērtējums arī par 3a. alternatīvas sagaidāmo ietekmi uz aizsargājamiem biotopiem (Ziņojuma 8.6.1. tabula).

²⁵ “*Ziņojums Eiropas Komisijai par biotopu (dzīvotņu) un sugu aizsardzības stāvokli Latvijā. Novērtējums par 2013.-2018. gada periodu*”, pieejams - <https://www.daba.gov.lv/lv/zinojumi-eiropas-komisijai>, skatīts 23.05.2023.

²⁶ Noteikumu Nr. 213. 3. punkta 3.1. apakšpunkts.

²⁷ Noteikumu Nr. 213. 3. punkta 3.2. apakšpunkts.

²⁸ Noteikumu Nr. 213. 3. punkta 3.3. apakšpunkts.

atjaunošanas iespējām (Ziņojuma 8.8.2. tabula). Atšķirīga ir biotopa 7120 dabiskās reģenerācijas spēja, kas vērtēta kā 30 gadi.

- 6.8.2.14. Kopumā šajā aspektā secināts, ka Paredzētās darbības ietekmes būtiskums uz sagaidāmajām izmaiņām ES nozīmes biotopa 7110* un biotopa 7120 aizņemtajām platībām valstī, vērtējams kā nebūtisks, jo nelabvēlīgākā scenārija gadījumā, iegūstot kūdras ieguves platību 1. alternatīvas situācijā, biotops 7110* tiks zaudēts 0,1 - 0,13 % (~ 115,44 ha), bet biotops 7120 - 0,35 – 0,45 % (~ 52,91 ha) apmērā no kopējās minēto biotopu aizņemtās platības valstī. Savukārt vismazākās izmaiņas ES nozīmes biotopu aizņemtajās platībās biotopa 7110* gadījumā sagaidāmas, realizējot kūdras ieguves platību 3.a alternatīvu, kad tiks zaudēti 0,07 % (~ 68,70 ha) no minētā biotopa aizņemtās platības valstī, bet biotopa 7120 gadījumā, realizējot kūdras ieguves platību 3. alternatīvu, kad tiks zaudēti 0,24 - 0,31 % (~ 36,96 ha). Vienlaikus konstatējams, ka kūdras ieguves platību 1. alternatīvas gadījumā ~ 25,69 ha platībā tiks ietekmēts biotops 7110* Paredzētās darbības teritorijai blakus esošajā *Natura 2000* teritorijā DL Kaigu purvs 0,02 – 0,03 % apjomā no minētā biotopa aizņemtās platības valstī un 0,04 % apjomā no minētā biotopa aizņemtās platības valstī esošajās *Natura 2000* teritorijās. Savukārt Paredzētās darbības kūdras ieguves platību 2. un 3. (arī 3a.) alternatīvas gadījumā nav sagaidāma ietekme uz minēto *Natura 2000* teritoriju un tajā konstatētajiem ES nozīmes biotopiem.
- 6.8.2.15. No Ziņojumā ietvertās informācijas secināms, ka, īstenojot 3., 3a. kūdras ieguves platības alternatīvu, sagaidāmas ietekmes uz atzinumā minētajām augu sugām un biotopiem nav būtiskas Jelgavas novada, Eiropas Savienības vai boreālā reģiona mērogā, jo skar mazāk kā par 0,1 % no attiecīgā biotopa vai sugas dzīvotnes aizņemtajām platībām valstī, kā arī konstatētās aizsargājamās dabas vērtības atrodas savā dabiskajā izplatības areālā. Biotopa 7110* un biotopa 7120, zemeņu āboliņa un gada staipekņa aizsardzību Latvijas, Eiropas un boreālā reģiona mērogā nodrošina to sastopamība īpaši aizsargājamās *Natura 2000* teritorijās, tostarp (izņemot zemeņu āboliņu) DL Kaigu purvs teritorijā. Paredzētās darbības iespējamās ietekmes novērtējums uz minēto *Natura 2000* teritoriju, tās ekoloģiskajām funkcijām, integritāti un izveidošanas un aizsardzības mērķiem vērtēta un analizēta tālāk šajā atzinumā.
- 6.8.2.16. Likuma “*Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām*” (turpmāk – ĪADT likums) 43. panta ceturtdaļa noteic, ka paredzētajai darbībai, kas atsevišķi vai kopā ar citu paredzēto darbību var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), veic ietekmes uz vidi novērtējumu, bet šā likuma 43. panta piektā daļa noteic, ka paredzēto darbību atļauj veikt, ja tā negatīvi neietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem.
- 6.8.2.17. Ņemot vērā plānoto kūdras ieguves lauku izvietojumu, kontekstā ar iespējamo ietekmi uz *Natura 2000* teritoriju DL Kaigu purvs, ietekme šajā aspektā vērtēta kūdras ieguves visu alternatīvu gadījumā un atspoguļota jau šīs atzinuma daļas iepriekšējos punktos. Rezumējoši, 1. alternatīvas gadījumā kūdras ieguvi plānots veikt visā plānotajā ieguves platībā, kas tādejādi R uz ZA robežojas ar DL Kaigu purvs. Savukārt 2., 3. un 3a. alternatīvas gadījumā, atkarībā no izvēlētas alternatīvas, kūdras ieguves laukus paredzēts atvirzīt par 80 -110 m no DL Kaigu purvs ārējās robežas, tādejādi veidojot buferzonu starp *Natura 2000* teritoriju un ieguvei paredzēto teritoriju, kā arī izslēgt atsevišķas teritorijas no ieguves platībām, teritorijā, kas atrodas ārpus DL Kaigu purvs teritorijas.

- 6.8.2.18. Realizējot Paredzēto darbību, kā galvenā iespējamā negatīva ietekme uz *Natura 2000* teritoriju un tajā esošām dabas vērtībām identificēta teritorijas hidroloģiskā/ mitruma režīma izmaiņas, kā rezultātā sagaidāma DL Kaigu purvs teritorijā esošā biotopa 7110* kvalitātes pazemināšanās un transformēšanās biotopā 7120, zaudējot Latvijā sastopamo ES nozīmes prioritāro purvu biotopu 7110* 25,69 ha platībā, kā arī ietekmējot biotopu 7120 ~ 5,87 platībā. Tāpēc Paredzētās darbības ietekme novērtējama un tai (gadījumā, ja tā pieļaujama) jānoteic tādi īstenošanas nosacījumi, kas negatīvu un būtisku ietekmi uz *Natura 2000* teritoriju un tajā esošām dabas vērtībām novērš. Novērtējot un nosakot darbības realizācijas nosacījumus, nepieciešams atrast saprātīgu līdzsvaru starp teritorijas attīstību un dabas aizsardzību, nepieļaujot, ka saimnieciskā darbība negatīvi ietekmē *Natura 2000* teritorijas ekoloģiskās funkcijas un integritāti, kā arī nepieļaujot, ka tā nonāk pretrunā ar teritorijas izveidošanas un aizsardzības mērķiem.
- 6.8.2.19. DL Kaigu purvs raksturojums, tajā skaitā identificējot faktorus, kas jau pirms Paredzētās darbības īstenošanas ietekmē tā teritoriju, sniegts Ziņojuma 4.10.1. nodaļā. Ietekmes uz *Natura 2000* teritoriju DL Kaigu purvs izvērtējums, ietverts atsevišķā Ziņojuma nodaļā (Ziņojuma 7. nodaļa), kur saskaņā ar Ziņojumā norādīto sniegts Paredzētās darbības būtiskās ietekmes vērtējums atbilstoši Noteikumu Nr. 300 pielikuma 1. tabulā ietvertajiem kritērijiem, atbilstoši Sugu un biotopu ekspertes un Ornitologa atzinumos sniegtajai informācijai. Minētajā Ziņojuma nodaļā ietverts arī Paredzētās darbības ietekmes novērtējums uz *Natura 2000* teritorijas ekoloģiskajām funkcijām, integritāti, tās izveidošanas aizsardzības mērķiem, kas izriet no Noteikumu Nr. 300 9.4. punktā noteiktā. Vienlaikus vērtējums izdarīts jau iekļaujot ietekmi mazinošos pasākumus, par kādiem šajā gadījumā atzīstamas Ziņojumā piedāvātās kūdras ieguves lauku 2., 3., 3a. alternatīvas.
- 6.8.2.20. Izvērtējis Ziņojumu Birojs konstatē, ka gan minētajā Ziņojuma nodaļā, gan arī Sugu un biotopu ekspertes un Ornitologa atzinumos, kā arī citās Ziņojumā nodaļās un pielikumos ir iespējams identificēt Paredzētās darbības ietekmju novērtējumu uz *Natura 2000* teritoriju. Birojs arī konstatē un atzinīgi vērtē, ka, ņemot vērā DAP iepriekš sniegtos norādījumus par nepieciešamajiem papildinājumiem kūdras ieguves 3. alternatīvas pilnveidošanai un pasākumiem negatīvās ietekmes mazināšanai, konsultējoties ar DAP, ir izstrādāta kūdras ieguves 3a. alternatīva, kā arī Ziņojums papildināts ar vēl citiem plānotajiem ietekmi mazinošiem pasākumiem, tostarp hidroloģiskā režīma stabilizēšanas pasākumiem, kurus Ierosinātāja apņemas veikt, lai maksimāli samazinātu Paredzētās darbība negatīvo ietekmi uz DL Kaigu purvs. Birojs norāda, ka, sniedzot šo atzinumu, Paredzētās darbības ietekmes uz *Natura 2000* teritorijas DL Kaigu purvs novērtējuma kontekstā, vadās tikai no būtiskākajiem ietekmes uz *Natura 2000* novērtējuma aspektiem.
- 6.8.2.21. Atbilstoši DL Kaigu purvs raksturojošai informācijai, norādāms:
- 6.8.2.21.1. DL Kaigu purvs platība ir 538 ha un tā ĪADT kods ir LV0528500. Atbilstoši ĪADT likuma 43. panta otrai daļai un šā likuma pielikuma 219. punktam DL Kaigu purvs ir B tipa aizsargājamā teritorija, kas noteikta īpaši aizsargājamo sugu, izņemot putnus, un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai un izveidota, lai saglabātu ES nozīmes un Latvijā aizsargājamu biotopu 7110* *Aktīvi augstie purvi*, 7120 *Degradēti augstie purvi*, kuros *iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās* un 91D0* *Purvaini meži*. DL Kaigu purvs ir arī nozīmīga Putnu direktīvas sugu - purva tilbītes *Tringa*

glareola un dzeltenā tārtiņa *Pluvialis apricaria* ligzdošanas vieta - viena no nedaudzajām Zemgalē un, neskaitot Ķemeru tīreli, vienīgā vieta Dobeles, Jelgavas un Bauskas bij. rajonos. DL Kaigu purvs labi pārstāvētas klajiem augstajiem purviem tipiskās retās putnu sugas. Savukārt rudens migrāciju laikā purvā atpūšas sējas zosis *Anser fabalis* un un baltpieres zosis *Anser albifrons*.

- 6.8.2.21.2. DL Kaigu purvs nozīmi *Natura 2000* teritoriju tīkla vienotībā valstī un bioģeogrāfiskajā rajonā nosaka, ka DL ir nozīmīga augsto purvu biotopu aizsardzības teritorija, kuras veiksmīga funkcionēšana nodrošina mitrummīlošu sugu un no augsto sūnu purva dzīvotnēm atkarīgu sugu saglabāšanos un izplatību. DL Kaigu purvs aizņem 0,074 % no *Natura 2000* tīklā Latvijā iekļautajām sauszemes teritorijām.
- 6.8.2.21.3. Likumsakarības un mijiedarbības, kas nosaka dabas vērtību pastāvēšanu DL Kaigu purvs ir nosacījums, lai tā teritorijā saglabātos purvu biotopu kompleksam atbilstošs hidroloģiskais režīms. Gruntsūdens līmenim jānodrošina atklāts ūdens lāmās, kūdras uzkrāšanai nepieciešamais mitrums un vides pH.
- 6.8.2.21.4. DL Kaigu purvs robeža noteikta Ministru kabineta 1999. gada 15. jūnija noteikumu Nr. 212 “*Noteikumi par dabas liegumiem*” 251. pielikumā. DL Kaigu purvs līdz šim nav izstrādāts dabas aizsardzības plāns. DL Kaigu purvs funkcionālais zonējums līdz šim nav noteikts, tādēļ teritorijā ir spēkā Ministru Kabineta 2010. gada 16. marta noteikumi Nr. 264 “*Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi*”.
- 6.8.2.21.5. Saskaņā ar DL Kaigu purvs *Natura 2000* teritorijas standarta datu formu²⁹ galvenās kvalificējošās DL Kaigu purvs aizsardzības pazīmes, kas nosaka *Natura 2000* teritorijas kvalitāti un nozīmīgumu, ir biotopi 7110* *Aktīvi augstie purvi*, 7120 *Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās*, 7150 *Rhynchosporion albae*³⁰ *pioniersabiedrības uz mitras kūdras vai smiltīm* un 91D0* *Purvaini meži*. Tāpat teritorijas standarta datu formā norādītas arī deviņas Putnu direktīvas putnu sugas - baltpieres zoss *Anser albifrons*, sējas zosis *Anser fabalis*, vakarlēpis *Caprimulgus europaeus*, melnā dzilna *Dryocopus martius*, dzērve *Grus grus*, dzeltenā tārtiņa *Pluvialis apricaria*, rubenis *Tetrao tetrix* (*Lyrurus tetrix*), mednis *Tetrao urogallus* un purva tilbītes *Tringa glareola*.
- 6.8.2.21.6. No *Natura 2000* teritorijas standarta datu formā, Sugu un biotopu ekspertes atzinumā un Ziņojumā norādītā izriet, ka galvenie DL Kaigu purvs apdraudošie faktori ir meliorācija un nosusināšana (Ziņojuma 106. lpp.) un izmaiņas sugu sabiedrībā, sukcesija (Ziņojuma 106. lpp.). Papildus minētajam Sugu un biotopu eksperte savā atzinumā arī novērtējusi, ka DL Kaigu purvs dabas vērtības un lieguma izveidošanas mērķu sasniegšanu ilgtermiņā apdraud arī ar plānoto darbību tiešā veidā nesaistīta apkārtējās vides eutrofikācija un klimata pārmaiņas.
- 6.8.2.22. DL Kaigu purvs tieši robežojas ar Paredzētās darbības teritoriju. Gandrīz visā robežzonā starp DL Kaigu purvs un Paredzētās darbības teritoriju DL teritorijā izplatīts aizsargājams biotops 7110*, bet nelielā zonā uz Z-ZR arī biotops 7120.

²⁹ Publiski pieejama - <https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=LV0528500>, skatīta - 15.05.2023.

³⁰ parastais baltmeldrs.

Minētie biotopi DL Kaigu purvs teritorijā veido vienotu kompleksu/ poligonu ar tādiem pašiem biotopiem Paredzētās darbības teritorijā.

- 6.8.2.23. Sugu un biotopu eksperte savā atzinumā identificējusi galvenās ar Paredzētās darbības realizāciju sagaidāmās nelabvēlīgās ietekmes, kas varētu apdraudēt kūdras ieguves lauku iespējamās ietekmes zonā esošo DL Kaigu purvs teritorijā konstatēto ES nozīmes purvu biotopu 7110* un 7120 pastāvēšanu. Proti, kūdras ieguves vietas nosusināšanas sistēmu plānotās darbības tiešās (negatīvās) ietekmes veidosies ~ 80 m joslā gar kontūrgrāvi, savukārt grāvja nosusināšanas ietekme būtiski izpaudīsies 50 m attālumā, sākotnēji izraisot strauju kūdras sēšanos, sfagnu segas izžušanu, viršu īpatsvara pieaugumu, tādējādi izraisot dabiska sūnu purva biotopa degradēšanos. Lielākā attālumā no grāvja nosusināšanas ietekme samazinās, bet var izpausties ilgākā laika posmā. Ņemot vērā Ziņojumā vērtētās kūdras ieguves platību alternatīvas (skat. šā atzinuma 3.4.2. un 3.4.3. punktu), sagaidāms, ka minētā ietekme DL Kaigu purvs teritorijā izpaudīsies tikai realizējot kūdras ieguves platību 1. alternatīvu, tādējādi pazeminot DL teritorijā esošā biotopa 7110* kvalitāti un izraisot tā transformāciju biotopā 7120 ~ 25,69 ha platībā, kā arī DL teritorijās esošā biotopa 7120 zudumu ~ 5,87 ha platībā. Vienlaikus norādāms, ka saskaņā ar Sugu un biotopu ekspertes sniegto vērtējumu, biotopa 7120 platības palielināšanās saistībā ar biotopa 7110* degradāciju, nav vērtējama kā pozitīva ietekme.
- 6.8.2.24. Paredzētās darbības būtiskās ietekmes vērtējums uz *Natura 2000* teritoriju DL Kaigu purvs, tās ekoloģiskajām funkcijām, integritāti un izveidošanas un aizsardzības mērķiem veikts saskaņā ar Noteikumu Nr. 300 9.4. punktu un ietekmes novērtējuma kritērijiem un atbilstošo indikatoru piemēriem, kas ietverti minēto noteikumu 1. tabulā, ņemot vērā Sugu un biotopu ekspertes un Ornitologa atzinumos ietverto informāciju. Minētā novērtējuma apkopojums sniegts Ziņojuma 7.1.1. tabulā. Kopumā no minētā novērtējuma izriet, ka, īstenojot kūdras ieguves platību 1. alternatīvu, robežjoslā ar Paredzētās darbības teritoriju ir sagaidāma ietekme uz *Natura 2000* teritorijas DL Kaigu purvs esošo biotopu 7110* - tā kvalitātes pasliktināšanās un attiecīgi platības samazinājums par 6,8 % (~ 25,69 ha)³¹ no DL teritorijā sastopamajām šī biotopa aizņemtajām platībām. Šī ietekme uz minēto *Natura 2000* teritoriju vērtējama kā būtiska, jo negatīvās izmaiņas biotopa 7110*, kas ir arī ES prioritārais biotops, aizņemtajā platībā pārsniedz 1 %. Attiecībā uz sagaidāmajām izmaiņām biotopa 7120 aizņemtajās platībās novērtēts, ka Paredzētās darbības ietekmes rezultātā sagaidāms DL teritorijā esošā biotopa 7120 aizņemto platību palielinājums par ~ 13 % (~19,8 ha)³², kas kā norādīts šā atzinum iepriekšējā punktā, ņemot vērā cēloņus biotopa platības palielinājumam, kopumā nav vērtējama kā pozitīva ietekme. Savukārt, atbilstoši Ziņojumā un Sugu un biotopu ekspertes atzinumā veiktajam novērtējumam, realizējot kūdras ieguves lauku 2., 3. un 3a. alternatīvu, Paredzētās darbības ietekme un līdz ar to arī izmaiņas uz iepriekš minēto purvu biotopu

³¹ Ziņojuma 7.1.1. tabulā un saistītajā informācijā, kā arī Sugu un biotopu ekspertes atzinuma 8. tabulā un saistītajā informācijā DL Kaigu purvs teritorijā biotopa 7110* zaudēto platību aprēķinā norādīts 7,5 %, bet veicot pārreķinu, kur DL teritorijā minētā biotopa zaudētā platība ir ~ 25,69 ha pret kopēju DL teritorijā šā biotopa aizņemto platību 377,5 ha (saskaņā ar konkrētās *Natura 2000* teritorijas standarta datu formu), Birojs konstatē, ka biotopa 7110* zaudētā platība procentuāli veido 6,8 %. Ņemot vērā, ka tas pārsniedz 1 %, Sugu un biotopu ekspertes atzinumā un Ziņojumā veikto ietekmes būtiskumu vērtējumu tas neietekmē.

³² Ziņojuma 7.1.1. tabulā un saistītajā informācijā, kā arī Sugu un biotopu ekspertes atzinuma 8. tabulā un saistītajā informācijā DL Kaigu purvs teritorijā biotopa 7120 zaudēto platību aprēķinā norādīts 18 %, bet veicot pārreķinu, kur DL teritorijā minētā biotopa palielinājums sagaidāms ~ 19,8 ha lielā platībā pret kopēju DL teritorijā šā biotopa aizņemto platību 152,81 ha (saskaņā ar konkrētās *Natura 2000* teritorijas standarta datu formu), Birojs konstatē, ka biotopa 7120 platība procentuāli palielināsies par 13 %.

aizņemtajām platībām DL Kaigu purvs teritorijā nav prognozētas (Ziņojuma 7.1.1. tabula). Vērtējot Paredzētās darbības ietekmi pēc citiem Notikumu Nr. 300 1. tabulā norādītajiem kritērijiem (piemēram, biotopa fragmentācija, nošķirtība u.c.) (Ziņojuma 7.1.1. tabula), secināms, ka tā, neatkarīgi no izvēlētas kūdras ieguves platību alternatīvas, palielinās nebūtiski biotopa 7110* gadījumā un nemainās biotopa 7120 gadījumā. Savukārt novērtētās izmaiņas likumsakarībās un mijiedarbībās, kuras nosaka konkrētās *Natura 2000* teritorijas struktūru un funkcijas, saistāmas ar nosusināšanu, kas negatīvi ietekmē purvu biotopu kompleksu.

- 6.8.2.25. Savu vērtējumu par Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz *Natura 2000* teritorijā DL Kaigu purvs sastopamo ornitofaunu sniedzis arī Ornitologs, kas ietverts šā atzinuma 6.8.2.34. un 6.8.2.35. punktā. Rezumējoši Ornitologs novērtējis, ka plānotajai kūdras ieguvei ilgākā laika periodā var būt nelabvēlīga ietekme uz purva putnu (purva tilbītes un dzeltenā tārtiņa) dzīvotnēm DL Kaigu purvs teritorijā (purva veģetācijas nelabvēlīgas pārmaiņas, lāmu platību sarukšana un izzušana), kā arī palielināta antropogēnā traucējuma intensitāte. Vienlaikus Ornitologs sniedzis vērtējumu par ietekmi mazinošiem pasākumiem, lai samazinātu ar Paredzēto darbību saistītās ietekmes uz DL Kaigu purvs esošām putnu sugām (šā atzinuma 6.8.2.36. punkts). Tādējādi no Ornitologa sniegtā vērtējuma secināms, ka, realizējot ietekmi mazinošos pasākumus, nav sagaidāma ar Paredzēto darbību saistīta būtiska ietekme uz DL Kaigu purvs teritorijā konstatētajam īpaši aizsargājamām putnu sugām.
- 6.8.2.26. Lai novērtētu Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz konkrēto *Natura 2000* teritoriju kopumā, Ziņojumā sniegts vērtējums par Paredzētās darbības īstenošanas iespējamo ietekmi uz *Natura 2000* teritoriju DL Kaigu purvs, tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem, ekoloģiskajām funkcijām un integritāti³³. No šajos aspektos novērtētā izriet, ka DL Kaigu purvs nav noteikti detalizēti un tās specifikai atbilstoši teritorijas apsaimniekošanas ilgtermiņa un īstermiņa mērķi, t.sk. bioloģisko vērtību uzturēšanai, saglabāšanai un aizsardzībai (skat. arī šā atzinuma 6.8.2.21.1. un 6.8.2.21.4. punktu). Attiecīgi secināms, ka tās izveidošanas un aizsardzības mērķis ir aizsargāt un nodrošināt konkrētās *Natura 2000* teritorijas kvalificējošo dabas vērtību pastāvēšanu. Tādējādi no novērtētā izriet, ka Paredzētās darbības kūdras ieguves platību 1. alternatīvas realizācijas gadījumā paredzams, ka kūdras ieguves procesi negatīvi ietekmēs *Natura 2000* teritorijas aizsardzības mērķus – ES nozīmes biotopa 7110*, kas ir arī ES prioritārs biotops, aizsardzību, jo tiks zaudēti 6,8 % (~ 25,69 ha) no DL Kaigu purvs sastopamā 7110* biotopa platībām. Ziņojumā norādīts, lai gan *Natura 2000* teritoriju tīklā DL ir iekļauts kā B kategorijas teritorija, ņemot vērā teritorijas ornitoloģisko nozīmi Zemgalē un to, ka DL dabas vērtību aizsardzības specifiskie mērķi nav noteikti, iespējamā 1. alternatīva ietekme uz DL ornitoloģiskajām vērtībām ir vērtējama kā nelabvēlīgākā no ietekmes uz vidi novērtējumā izvirzītajām Paredzētās darbības alternatīvām.
- 6.8.2.27. Ņemot vērā, ka DL Kaigu purvs ekoloģiskās funkcijas nosaka dabiska, aktīva augstā (sūnu) purva ar sūnu purviem tipiskām augu sabiedrībām un mikrolieljefa formu mozaīku un lāmu kompleksi funkcionēšana un tās minētajā teritorijā nodrošina tajā aizsargāto purvu biotopu pastāvēšana, kas ir arī piemērotas dzīvotnes aizsargājamām putnu sugām purva tilbītei un dzeltenajam tārtiņam, secināms, ka Paredzētās darbības 1. alternatīva nelabvēlīgi ietekmēs arī DL Kaigu purvs esošās augstā purva ekosistēmas ekoloģiskās funkcijas (Ziņojuma

³³ Noteikumu Nr. 300 9.6. punkts.

7.2. nodaļa). Savukārt no Paredzētās darbības ietekmes novērtējuma uz DL Kaigu purvs integritāti (Ziņojuma 7.3. nodaļa) secināms, ka, realizējot Paredzētās darbības 1. alternatīvu, palielināsies nosusināšanas sistēmu, kas jau šobrīd identificēts kā konkrēto *Natura 2000* teritoriju negatīvi ietekmējošs faktors (skat. šā atzinuma 6.8.2.21.6. punktu), radītās ietekmes zonas DL Kaigu purvs Z daļā, izmainot augstā sūnu purva ekosistēmu plānotās darbības tiešās ietekmes zonā, tādējādi samazinot DL teritorijā esošā labas kvalitātes biotopa 7110* aizņemtā platības.

- 6.8.2.28. Ņemot vērā šeit iepriekš minēto saistībā ar Paredzētās darbības realizācijas prognozēto negatīvo ietekmi uz *Natura 2000* teritoriju DL Kaigu purvs, tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem, ekoloģiskajām funkcijām un integritāti, kopumā novērtēts, ka realizējot Paredzētās darbības 1. alternatīvu, ir jānosaka kompensējošie pasākumi³⁴. Vienlaikus, ņemot vērā, ka ietekmes uz *Natura 2000* teritoriju novērtējuma rezultātā, realizējot Paredzētās darbības 1. alternatīvu, ir identificēta nelabvēlīga ietekme uz konkrēto *Natura 2000* teritoriju, Sugu un biotopu eksperte savā atzinumā vērtējusi iespējamās ietekmes mazinošos pasākumus³⁵, kas, atbilstoši Noteikumu Nr. 300 pielikuma 3. tabulā noteiktajiem kritērijiem, vērtēti Sugu un biotopu ekspertes atzinuma 2. pielikumā. No novērtētā izriet, ka identificēto Paredzētās darbības negatīvo ietekmi uz DL Kaigu purvs esošajiem purva biotopiem var novērst ar hidroloģiskā režīma stabilizēšanas pasākumiem, izveidojot 100 m platu buferjoslu ar apmēram 20 m platu sablīvētu kūdras joslu gar kongrāvi, kas atrodas vistuvāk *Natura 2000* teritorijai. Saskaņā ar Sugu un biotopu ekspertes novērtēto, sablīvētā kūdras josla mazinās ūdens noteci no DL teritorijas, savukārt buferjoslas platums 100 m akumulē grāvja ietekmi, tādējādi DL Kaigu purvs esošo purvu biotopu kvalitāte tiks saglabāta esošajā stāvoklī. Saskaņā ar novērtēto, šādu pasākumu īstenošana neradīs negatīvu ietekmi uz DL Kaigu purvs, jo tiks realizēti ārpus tā teritorijas. Attiecīgi Sugu un biotopu eksperte savā atzinumā secinājusi, ka sekmīgi īstenojot hidroloģiskā režīma stabilizēšanas pasākumus, lai līdz minimumam samazinātu nelabvēlīgo ietekmi uz DL Kaigu purvs, tiks saglabātas dabas lieguma ekoloģiskās funkcijas un maksimāli novērstas iespējamās pretrunas ar DL izveidošanas mērķiem. Savukārt pasākumu efektivitātes uzraudzību iespējams nodrošināt veicot hidroloģisko un veģetācijas monitoringu, kā arī nepieciešamības gadījumā veicama atkārtota gar grāvi esošo kūdras slāņu sablīvēšana.
- 6.8.2.29. Izvērtējis Ziņojumu un šeit iepriekš norādīto, Birojs secina, ka, veicot ietekmi mazinošus pasākumus, par kādiem uzskatāmi jau Ziņojumā vērtētās kūdras ieguves platību 2., 3 un 3a. alternatīvas (skat. šā atzinuma 3.4.2. un 3.4.3. punktu), kā arī citi Ziņojumā vērtētie hidroloģiskā režīma stabilizēšanas pasākumi, netiek prognozēta būtiska nelabvēlīga ietekme uz DL Kaigu purvs teritorijā esošo biotopu 7110*. Attiecīgi arī Ziņojumā novērtēts, ka Paredzētās darbības 2. un 3a. alternatīvas (attiecīgi arī 3. alternatīvas) ieviešana neietekmēs *Natura 2000* teritorijas DL Kaigu purvs ekoloģiskās funkcijas, integritāti un izveidošanas un aizsardzības mērķus, jo šo alternatīvu realizācija gadījumā, samazinot plānotās kūdras ieguves teritorijas un plānojot tās 80 – 110 m attālumā no *Natura 2000* teritorijas, kūdras ieguves būtiskās ietekmes zona neiesniedzas *Natura 2000* teritorijā, kā arī kūdras ieguve šo alternatīvu gadījumā negatīvi neietekmēs DL Kaigu purvs savvaļas putnu populāciju. Izvērtējis Ziņojumu Birojs secina, ka, lai nodrošinātu Paredzētās darbības negatīvās ietekmes novēršanu uz DL Kaigu

³⁴ Noteikumu Nr. 300 9.10. punkts.

³⁵ Noteikumu Nr. 300 9.9. punkts.

purvs, Ierosinātāja apņēmas veikt minētos ietekmi samazinošos pasākumus, kā arī to kontrolei plāno realizēt teritorijas hidroģeoloģisko monitoringu, saskaņā ar hidroģeoloģiskā monitoringa plānu (Ziņojuma 15. pielikums).

- 6.8.2.30. Ņemot vērā veikto novērtējumu Birojs secina, ka neatkarīgi no izvēlētajās kūdras ieguves platību alternatīvas, plānotajā kūdras ieguves laukumā tiks iznīcināti tajā esošie biotopi un to labvēlīga statusa nodrošināšana ieguvei paredzētajā vietā nav iespējama. Savukārt, lai mazinātu Paredzētās darbības negatīvo ietekmi, plānots realizēt ietekmi mazinošus pasākumus, lai nodrošinātu labvēlīgu aizsardzības stāvokli DL Kaigu purvs konstatētajiem ES nozīmes biotopiem, kas tieši robežojas ar Paredzētās darbības vietu, kā arī tādējādi novērstu nelabvēlīgu ietekmi uz minēto *Natura 2000* teritoriju. Attiecīgi Ziņojumā vērtētās kūdras ieguves platību 2. un 3., kā arī tās pilnveidotā 3a. alternatīva, uzskatāmas par Paredzētās darbības ietekmi mazinošiem pasākumiem, kas aprakstīti jau šajā atzinumā iepriekš (skat., piemēram, šā atzinuma 3.4.2. un 3.4.3. punktu, kā arī Ziņojuma 16. nodaļas attiecīgajā sadaļā). Kā arī Sugu un biotopu eksperte savā atzinumā sniegusi rekomendācijas par nepieciešamajiem hidroģeoloģiskā režīma stabilizēšanas pasākumiem, kas iestrādāti Ziņojuma 16. nodaļā.
- 6.8.2.31. Tādējādi no Ziņojuma 16. nodaļā sniegtās informācijas izriet, ka līdztekus Ziņojumā vērtētajām kūdras ieguves alternatīvām (2, 3, 3a. alternatīva), kas paredz atkāpšanos no DL Kaigu purvs robežas un vairāku plānoto teritoriju izslēgšanu no kūdras ieguves vietas, izskatīti arī citi Paredzētā darbības negatīvo ietekmi mazinoši pasākumi, tostarp tādi, lai radītu priekšnosacījumus purva ekosistēmas atjaunošanās procesiem, izstrādātos kūdras laukus renaturalizējot. Proti, blīvētas kūdras joslas izveide gar kūdras ieguves lauku norobežojošo kontūrgrāvi, lai mazinātu ūdens noteci no purva teritorijas DL Kaigu purvs daļā; periodiska kokaugu un sīkrūmu izciršana joslā, kas veidosies kūdras ieguves lauku (2, 3, 3a. alternatīvas gadījumā) atvirzīšanas rezultātā no DL Kaigu purvs teritorijas (Ziņojuma 15.6. attēls), lai veicinātu labvēlīgus priekšnosacījumus turpmākajām paredzamajām darbībām, kas saistās ar purvam raksturīgās vides atjaunošanas pasākumu kompleksu, noslēdzot kūdras ieguvi; koka aizsprostu izveide uz grāvjiem un atsevišķa to posmu aizbēršana (Ziņojuma 15.5. attēls), lai veicināti apstākļus biotopa 7120 stāvokļa uzlabošanai. Savukārt, lai novērstu nelabvēlīgi ietekmi uz kūdras transportēšanas ceļa 1. alternatīvas esošo zemeņu ābolaņa atradni, plānota tās pārstādīšana sugai piemērotos apstākļos.
- 6.8.2.32. Saskaņā ar Ornitologa atzinumu kūdras ieguves lauku paplašināšanai paredzētajās teritorijās un Paredzētās darbības tiešās ietekmes zonā nav konstatētas īpaši aizsargājamās putnu sugas³⁶ vai putnu sugas, kuru aizsardzībai veidojami mikroliegumi³⁷.
- 6.8.2.33. Darbības vietai blakus esošā DL Kaigu purvs teritorijas apsekošanas gaitā tajā un tā apkārtnē konstatētas četras Latvijā īpaši aizsargājamās un 1979. gada 2. aprīļa Padomes Direktīvā 79/409/EEK par savvaļas putnu aizsardzību (turpmāk - Putnu direktīva) iekļautas putnu sugas – dzērve *Grus grus*, purva tilbīte *Tringa glareola*, dzeltenais tārtiņš *Pluvialis apricaria* un vakarlēpis *Caprimulgus europaeus* (Ziņojuma 4.10.4.1. attēls, Ziņojuma 3. pielikuma 3. attēls, informācija minētā pielikuma 3. lpp.). No teritoriju apsekošanas un uzskaites rezultātiem izriet, ka konstatēto putnu sugu nozīmīgākā koncentrācija ir DL Kaigu purvs centrālajā daļā, kas, iespējams, saistāms ar dažādām saimnieciska rakstura darbībām tuvējā

³⁶ Saskaņā ar Noteikumiem Nr. 396.

³⁷ Saskaņā ar Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumiem Nr. 940 "Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu".

apkārtnē, kā arī ar Kalnciema ciema iedzīvotāju aktivitātēm (piemēram, ogošana) purva teritorijā. Ornitologs savā atzinumā norādījis, ka purva teritorijas centrālajā daļā ir konstatēts lielākais atklātu lāmu blīvums, kas ir nozīmīgs teritorijā mītošajām bridējputnu sugām - (purva tilbītes un dzeltenais tārtiņš). Papildus minētajam no ornitologa atzinuma izriet, ka ir pieejami dati, ka DL teritorijā un tā perifērijā konstatēta arī tāda aizsargājama putnu suga kā rubenis *Lyrurus tetrix*. Visas konstatētās putnu sugas minētas arī *Natura 2000* teritorijas standarta datu formā. Detalizētāks vērtējums par minēto sugu sastopamību, tostarp to populāciju lielumu, DL Kaigu purvs sniegts Ornitologa atzinuma 3. - 4. lpp.

- 6.8.2.34. No Ornitologa sniegtā vērtējuma par iespējamām izmaiņām DL Kaigu purvs konstatēto aizsargājamo putnu sugu populācijās Paredzētās darbības ietekmē izriet, ka plānotajai kūdras ieguvei ilgākā laika periodā var būt nelabvēlīga ietekme uz purva putnu (purva tilbītes un dzeltenā tārtiņa) dzīvotnēm DL Kaigu purvs teritorijā (purva veģetācijas nelabvēlīgas pārmaiņas, lāmu platību sarūkšana un izzušana), kā arī palielināta antropogēnā traucējuma intensitāte. Vienlaikus, saskaņā ar Ornitologa atzinumā norādīto, minētie traucējumi – ilgstošas susināšanas ietekme (apaugums ar priedītēm, sīkkrūmiem nav izteiktu klajumu, lāmās pazemināts ūdens līmenis u.c.) DL Kaigu purvs teritorijā novērojami jau šobrīd.
- 6.8.2.35. Vērtējot Paredzētās darbības ietekmi uz teritorijā konstatēto rubeņu un vakarlēpju populācijām, Ornitologs norāda ka sagaidāma ietekme vērtējama kā neliela, jo rubeņi kā vairošanās un barošanās vietas izmanto ne vien Kaigu purva dabisko daļu, bet arī plašas teritorijas visapkārt purvam, tai skaitā izstrādājamus kūdras laukus un tie laika gaitā ir adaptējušies cilvēka radītajām vides izmaiņām. Savukārt ietekme uz vakarlēpju lokālo populāciju varētu būt pat pozitīva, jo kūdras ieguves lauku paplašināšanas rezultātā sagaidāma vienlaidus koku apauguma fragmentēšanai un vienlaidus krūmāju un sekundāro mežaudžu pārveidei par atklātām platībām.
- 6.8.2.36. Lai samazinātu susināšanas ietekmi un antropogēnā traucējuma intensitāti uz minētajā *Natura 2000* teritorijā esošām putnu sugām, Ornitologs savā atzinumā rekomendē saglabāt neskartu 100 m platu buferjoslu starp DL Kaigu purvs un kūdras ieguves teritorijām. Atbilstoši Ziņojumā novērtētajam, no minētā secināms, ka iegūstot kūdru 1. alternatīvā plānotajā teritorijā, ir iespējama negatīvas ietekmes izpausmes veidošanās uz purva tilbītes un dzeltenā tārtiņa dzīvotnēm DL Kaigu purvs teritorijā. Savukārt, alternatīvajos risinājumos (kūdras ieguves lauku 2., 3. vai 3a. alternatīva), kuru ietvaros ir paredzēta buferjoslas izveide starp DL Kaigu purvs un kūdras ieguves teritoriju, šāda negatīva ietekme nav gaidāma. Tādēļ no ietekmes uz DL Kaigu purvs ornitofaunu aspekta nav rekomendējama kūdras ieguves 1. alternatīvas izvēle. Papildus minētajam, lai mazinātu sagaidāmo Paredzētās darbības negatīvo ietekmi, Ornitologs savā atzinumā rekomendē arī ievērot pakāpenisku kūdras ieguves vietā plānoto kūdras lauku sagatavošanas principu, kā arī veikt putnu monitoringu.
- 6.8.2.37. Saskaņā ar ietekmes uz ainavu novērtējumu, īstenojot Paredzēto darbību, nosacīti dabiskais purvs, darbības zonā, tiks pārveidots par derīgo izrakteņu ieguves teritoriju, kā rezultātā mainoties gan zemes izmantošanas, gan zeme lietojuma veidam, mainīsies arī teritorijas ainava, kurā ieviesīsies ainavas lineārie elementi (kūdras ieguves vietas nosusināšanas sistēma - kontūrgrāvji, kartu grāvji, kūdras ieguves lauki, pievadceļu infrastruktūra un teritorijas bez veģetācijas), kas raksturīgi industriālās teritorijas ainavai. Paredzētās darbības paplašināšanai plānotajā teritorijā jau pašreiz ir redzami vēsturiski izveidotie nosusināšanas

sistēmas grāvji, gan arī vērojama blakus teritorijās veikto derīgo izrakteņu darbības procesa ietekme. Tādejādi novērtēts, ka sagaidāmas izmaiņas Paredzētās darbības teritorijā, kur plānots īstenot kūdras ieguves paplašināšanu pašreizējā brīdī uzskatāmas par nosacīti dabiskām.

- 6.8.2.38. Vērtējot Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz ainavu, izmantota vizuālās prognozēšanas metodika. Nosakot plānotās darbības iespējamo vizuālās ietekmes zonu un skatu punktus, par tādiem pieņemtas dzīvojamās mājas un lauksaimniecības teritorijas, no kurām varētu pavērsties skati gan uz kūdras ieguves teritoriju ieguves procesā, gan arī pēc lauku izstrādes un rekultivācijas, kad īstenojot plānotos rekultivācijas pasākumus, ir sagaidāma izveidotās industriālās ainavas transformācija citā ainavu kategorijā. Novērtēts, ka Darbības vietai tuvākie identificētie kultūrvēsturiskie pieminekļi (skat. šā atzinuma 3.2.10. punktu) atrodas ievērojami tālāk (vairāk kā 1 km attālumā) par to aizsardzības zonu, kas tiem noteikta likumā *“Par kultūras pieminekļu aizsardzību”*, tādēļ minētajā aspektā Paredzētās darbības ietekme nav sagaidāma. Ietekmes uz ainavu novērtējuma ietvaros veikts arī ietekmes uz ainavu salīdzinājums, atkarībā no izvēlētajās kūdras ieguves platību alternatīvas (Ziņojuma 8.7.1. tabula) un transportēšanas ceļu alternatīvas (Ziņojuma 8.7.2. tabula). Alternatīvas vērtētas ņemot vērā sagaidāmās ietekmes uz apkārtējo iedzīvotāju komfortu gar Darbības vietas garākajām robežām R, kur sagaidāma ietekme uz dabisko ainavu, un A pusē, kur dominē industriāla jeb antropogēna ainava. No ietekmes uz ainavu alternatīvu izvērtējama izriet, ka vismazākā un neitrālākā ietekme ir sagaidāma īstenojot kūdras ieguves platību 3. (arī 3a.) alternatīvu, bet transportēšanas aspektā - īstenojot 1. transportēšanas maršruta alternatīvu.
- 6.8.2.39. Saskaņā ar veikto novērtējumu, Paredzētās darbības īstenošanas rezultātā netiek prognozēta būtiska ietekme uz ainavu daudzveidību ne kūdras ieguvei paplašināmajās teritorijās, ne arī tām piegulošajās teritorijās, līdz ar to Birojs var piekrist Ziņojumā un Ainavu ekspertes atzinumā secinātajam, ka speciāli ainavu veidojošipasākumi nav nepieciešami.
- 6.8.2.40. Vienlaikus, kā norādīts jau arī iepriekš šajā atzinumā, Paredzētās darbības ietekme uz ainavu mazināsies, realizējos derīgo izrakteņu ieguves vietas rekultivāciju. Saskaņā ar Ziņojumu un, kā norādīts jau šā atzinuma 3.3.14. punktā, kā rekomendējama un prioritāri ieviešama Atradnes rekultivācijas veids tiek vērtēta renaturalizācija jeb dabiskas purva vides atjaunošana. No Ziņojumā sniegtās informācijas izriet, ka Ierosinātāja plānotos rekultivācijas pasākumus jau ir saskaņojusi ar Jelgavas novada pašvaldību³⁸, kas paredz Paredzētās darbības teritorijā ietilpstošo zemes vienību vai to daļu rekultivācijas veidu – renaturalizāciju, atjaunojot dabisko purva vidi, vienlaikus to kombinējot ar meža ieaudzēšanu izstrādes laukumu malās (Ziņojuma 6.11.1. attēls). Detalizētāka informācija par plānoto renaturalizācijas pasākumu ieviešanu sniegta Ziņojuma 6.11. nodaļā 219. - 222. lpp. Papildus norādāms, ka no Ainavu ekspertes atzinumā sniegtās informācijas izriet, ka, lai mazinātu plānotās darbības negatīvo ietekmi uz ainavu, Ierosinātāja apņemas veikt pakāpenisku kūdras ieguves lauku rekultivāciju izstrādātajiem kūdras ieguves laukiem, negaidot, kamēr tiek izstrādāta visa atradne, ko apliecina arī Ziņojuma 6.11. nodaļā ietvertā informācija. Vienlaikus no Ziņojuma izriet, ka IVN ietvaros tiek sniegti principiāli ieteikumi teritorijas rekultivācijas pasākumu īstenošanai, bet detāls rīcības

³⁸ Saskaņā ar Ziņojuma 217. lpp. sniegto informāciju Jelgavas novada pašvaldības domes 2021. gada 24. februārī pieņēmusi lēmumu (sēdes protokols Nr. 4, 29.§) *“Par derīgo izrakteņu atradnes vietas rekultivācijas veidu”*, kas pieejams Ziņojuma 8. pielikumā.

scenārijs tiks ietverts un izstrādāts derīgo izrakteņu ieguves projektā un/ vai rekultivācijas metā, kuru rekomendējams izstrādāt pirms rekultivācijas pasākumu īstenošanas uzsākšanas. No Ziņojuma 363. lpp. sniegtās informācijas arī izriet, ka plānotais hidroģeoloģiskā monitoringa tīkls un monitoringa rezultātā iegūstamie dati, citu starpā, nākotnē kalpos par pamatu arī hidroģeoloģiskā režīma uzraudzībai teritorijas rekultivācijas darbu laikā.

6.8.2.41. Kopumā izvērtējis Ziņojumu un tajā sniegto novērtējumu, tostarp ietekmes uz *Natura 2000* teritoriju DL Kaigu purvs aspektā, Birojs nekonstatē, ka Paredzētā darbība, realizējot kūdras ieguves platību 2., 3. vai 3a. alternatīvu, būtiski ietekmētu *Natura 2000* teritoriju, tās ekoloģiskajām funkcijas, integritāti un izveidošanas un aizsardzības mērķus, un nekonstatē tās realizācijai pilnībā izslēdzošus faktorus, pie nosacījuma, ka tiek izvirzīti un ievēroti nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama. Lemjot par nosacījumu izvirzīšanas nepieciešamību, Birojs uzsver, ka normatīvajos aktos noteikto prasību uz ĪADT un citu uz īpaši aizsargājamu dabas vērtību saglabāšanu un aizsardzību attiecināmo normatīvu ievērošana ir beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem, un ir Ierosinātājai saistoša. Citādā veidā Paredzētā darbība nav pieļaujama. Vienlaikus Birojs ņem vērā, ka ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā, Ierosinātāja ir uzklusējusi DAP kā kompetentās iestādes valsts dabas aizsardzības īstenošanā, tajā skaitā sugu un biotopu aizsardzības jomā, viedokli un tādejādi izstrādājusi un novērtējusi kūdras ieguves platību 3. alternatīvas papildināto jeb 3a. alternatīvu, kas vērtējam kā kūdras ieguves alternatīva ar vismazāk sagaidāmo potenciālo ietekmi uz apkārtējo vidi, tostarp *Natura 2000* teritoriju DL Kaigu purvs, un kuru, kā prioritāri īstenojumu, atbalsta gan DAP, gan pašvaldība. Attiecīgi arī no Ziņojuma 17.5. nodaļā ietvertās informācijas par izvēlētajā alternatīvas pamatojumu, secināms, ka Ierosinātāja, kā prioritāri īstenojumu, atbalsta kūdras ieguves platību 3a. alternatīvu.

6.8.2.42. Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar ietekmi uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību un *Natura 2000* teritoriju (DL Kaigu purvs), Birojs uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu nepieciešams noteikt šādus nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:

- a) Nav pieļaujama Ziņojumā vērtētas kūdras ieguves platību 1. alternatīvas realizēšana.
- b) Jānodrošina kūdras ieguves lauku plānošana atbilstoši Ziņojumā vērtētajai kūdras ieguves platību 3a. alternatīvai, tostarp nodrošinot kūdras ieguves lauku atvirzīšanu vismaz par 80 – 110 m no *Natura 2000* teritorijai DL Kaigu purvs noteiktās ārējas robežas, tādejādi nodrošinot buferzonu starp DL Kaigu purvs un kūdras ieguves vietu;
- c) Jānodrošina pakāpeniska kūdras ieguves lauku sagatavošanas un nosusināšanas sistēmas ierīkošana, saskaņā ar Ziņojuma 6.1.3. nodaļā un 6.2.1. nodaļā plānotajiem risinājumiem.
- d) Paredzētā darbība pieļaujama tikai realizējot Ziņojuma 16. nodaļā norādītos ietekmi mazinošos pasākumus Paredzētās darbības nelabvēlīgās ietekmes uz īpaši aizsargājamiem biotopiem, augu un putnu sugām novēršanai, tostarp jānodrošina:
 - i. sablīvētas kūdras joslas izveidi ~ 20 m platumā gar kontūrgrāvi, kas atrodas vistuvāk *Natura 2000* teritorijai DL Kaigu purvs, tā atbērtnes

zonā un uzbēruma izveide tā ārējā malā, atbilstoši Ziņojuma 15.1. attēlā parādītajai shēmai;

- ii. grāvju aizsprostošana ar koka aizsprostiem un atsevišķu to posmu aizbēršana, kā tas parādīts Ziņojuma 15.5. attēlā. Pirms pasākuma īstenošanas jāveic hidroģeoloģiskā modelēšana, lai noteiktu optimālās koka aizsprostu izvietojanas vietas. Uzsākot pasākuma plānošanu, jānodrošina attiecīgā jomā (purvu biotopi) sertificēta eksperta piesaisti konsultāciju saņemšanai, tostarp pasākuma efektivitātes novērtēšanai;
 - iii. koku un krūmu apauguma izciršana/ novākšana, celmu frēzēšana, atvašu plaušana, samazinot to ataugšanas iespējas, ~ 70 ha platībā, atbilstoši Ziņojuma 15.6. attēlā norādītajām pasākuma īstenošanas iespējamām teritorijām. Šajā punktā minētā pasākuma plānošanai un tā efektivitātes novērtēšanai, jāpiesaista attiecīgās jomas (purvu biotopi) sertificēts eksperts;
 - iv. ~ 160 m garā posmā 1. transportēšanas alternatīvas realizācijas gadījumā jānodrošina starp betona plāksnēm augošo īpaši aizsargājamās sugas - zemeņu āboliņa *Trifolium fragiferum* īpatņu pārstādīšana. Šajā punktā minētā pasākuma plānošanai un īpatņu pārstādīšanai piemērotākās vietas izvēlei jāpiesaista attiecīgās jomas (vaskulārie augi) sertificētais eksperts. Īpatņu pārstādīšana veicama saskaņā ar prasībām, kas izriet no likuma "*Sugu un biotopu aizsrdzības likums*", tostarp jāsaņem DAP atļauju aizsargājamās augu sugas pārstādīšanai.
- e) Atradnes ekspluatācijas (kūdras ieguves laikā) gaitā un pēc Atradnes rekultivācijas jānodrošina ornitofaunas monitorings atbilstoši Ornitaloga izvirzītajiem nosacījumiem (iekļauti Ziņojuma 18. nodaļā) . Monitoringa plāns un pasākumi saskaņojami ar DAP. Monitorings veicams sadarbībā ar attiecīgās jomas sertificētu ekspertu. Monitoringa atskaites iesniedzamas DAP un Dienestā.
- f) Ja, pamatojoties uz hidroģeoloģiskajā monitoringā iegūtajiem rezultātiem, tiek konstatēta ar Paredzētās darbības realizāciju saistīta nelabvēlīga ietekme uz DL Kaigu purva hidroģeoloģisko režīmu, kuras rezultātā pasliktinās DL Kaigu purvs esoša biotopa 7110* stāvoklis, konsultējoties ar DAP, lemjams par Paredzētās darbības ierobežojošu vai papildu pasākumu veikšanu, lai stabilizētu DL Kaigu purvs teritorijas hidroģeoloģisko režīmu.
- g) Veģetācijas monitoringa veikšanas nepieciešamība un, ja attiecināms, nosacījumi (parauglaukumu vieta, metode, biežums u.tml.) tā veikšanai saskaņojami ar DAP. Veģetācijas monitoringa veikšanas gadījumā, tā norises vieta salāgojama ar plānoto hidroģeoloģisko monitoringu, lai papildus hidroģeoloģiskajiem novērojumiem novērtētu potenciālo ietekmi uz teritorijas, tostarp DL Kaigu purvs veģetāciju. Monitoringa atskaites iesniedzamas DAP un Dienestā.
- h) Ziņojumā paredzētie renaturalizācijas un rekultivācijas pasākumi Atradnē ir uzsākami savlaicīgi, kur iespējams, daļā no platībām, tos īstenojot jau paralēli kūdras ieguvei. Atradnes rekultivācija veicama saskaņā ar Ziņojuma 6.11. nodaļā un 16. nodaļā norādītajiem rekultivācijas un renaturalizācijas pasākumiem, kā arī Ziņojuma 8. pielikumā pievienoto rekultivācijas pasākumu veidu, kas saskaņots ar Jelgavas novada pašvaldību, ievērojot Ziņojuma 6.11.1. attēlā norādītos principus renaturalizācijas un rekultivācijas vietas izvēlei. Precīzi risinājumi

iestrādājamai derīgo izrakteņu ieguves projektā (tā rekultivācijas projekta daļā).

6.8.3. Gaisu piesārņojošo vielu un SEG emisijas un izmaiņas gaisa kvalitātē, tostarp no derīgā izrakteņa transportēšanas:

- 6.8.3.1. Galvenie gaisu piesārņojošo vielu emisijas avoti Paredzētās darbības rezultātā ir putekļu emisija no kūdras ieguves (sagatavošanas, iegūšanas, glabāšanas, transportēšanas), kā arī putekļu daļiņas un gāzveida izmeši no izmantotās tehnikas un transportlīdzekļu dzinējiem. Viensētu apbūve koncentrēta Paredzētās darbības teritorijas DA pusē, tuvākās viensētas “*Aplociņi*” un “*Gobas*”, atrodas attiecīgi 125 m un 332 m attālumā no Paredzētās darbības teritorijas ārējās robežas. Paredzētās darbības vietas A pusē izvietotas mazdārziņu teritorijas, kuras lielākoties tiek apdzīvotas tikai vasaras periodā. Tuvāko viensētu apbūves teritoriju novietojums attiecībā pret Paredzētās darbības teritoriju un transportēšanas ceļiem apkopots Ziņojuma 4.12.1 un 14.12.2. tabulās.
- 6.8.3.2. Gaisa kvalitātes izvērtējumu veikusi SIA “*Estonian, Latvian & Lithuanian Environment*” (reģistrācijas Nr. 40003374818). Novērtējums pievienots Ziņojuma 5. pielikumā. Piesārņojošo vielu emisiju un izkliedes aprēķins paredzētajai darbībai veikts tikai vienai kūdras izstrādes alternatīvai ar paredzamo nelabvēlīgāko situāciju, tas ir, ietekmes uz vidi novērtējumā apskatāmajai 1. alternatīvai ar kopējo ieguves lauku platību 198,64 ha (Ziņojuma 6.4.1. tabula), veicot tikai frēzkūdras ieguvī (kūdras ieguves paņēmieni ar lielāko piesārņojošo vielu emisiju ietilpību, kas izriet no lielāko tehnoloģisko operāciju skaita kūdras ieguves tehnoloģiskajā ciklā), un divām transportēšanas alternatīvām no ieguves vietas līdz pārstrādes un/ vai realizācijas vietai (Ziņojuma 6.6.1. attēls). Emisiju un izkliedes aprēķins un atbilstības novērtējums veikts atbilstoši normatīvo aktu prasībām³⁹, izmantojot piesārņojuma izkliedes modelēšanas datorprogrammu *ADMS Urban 5.0.* un saskaņā ar Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumiem Nr. 1290 “*Noteikumi par gaisa kvalitāti*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 1209).
- 6.8.3.3. Ņemot vērā, ka emisiju aprēķins sagatavots 2021. gada februārī, piesārņojošo vielu izkliedes aprēķiniem izmantoti ilggadīgie LVĢMC dati, kas raksturo laikapstākļus teritorijas apkārtnē 2015. - 2019. gadā ar stundas intervālu (Jelgavas novērojumu stacija) un meteoroloģiskos apstākļus raksturojošie parametri piesārņojošās darbības iespējamā ietekmes zonā - Jelgavas novērojumu stacijas secīgi stundu dati par periodu no 2019. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim. Tā kā LVĢMC sagatavotā informācija neietver datus par gaisa piesārņojumu no esošās kūdras ieguves Kaigu purva D daļā un Drabiņu purvā, ko veic SIA “*Laflora*”, kā arī pievedceļiem, kas savieno Kaigu purva izstrādes daļu ar autoceļu V1065 *Tušķi–Kalnciems* un no autoceļa V1064 *Kalnciems–Līvberze*, veikti papildus aprēķini arī šīm fona darbībām (Ziņojuma 5. pielikuma 1. nodaļa). Fona piesārņojuma izkliedes kartes pievienotas Ziņojuma 4.13.2. – 4.13.6. attēlos.
- 6.8.3.4. No kūdras ieguves procesa kā nozīmīgākie emisiju avoti minēti kūdras ieguves process ar frēzēšanas metodi (PM daļiņas jeb putekļi), arī kūdras ieguves tehnikas dzinēju radītās emisijas, kā arī transportēšanas radītās emisijas (ceļu putēšana un dzinēju emisijas). Tā kā Ierosinātāja paredzējusi izmantot gan pneimatisko, gan mehānisko frēzkūdras kūdras ieguves paņēmienu, emisijas aprēķinos pieņemts, ka frēzkūdras ieguve notiek izmantojot nelabvēlīgāko metodi - pneimatisko

³⁹ Aprēķina metodiskā pieeja un emisijas faktoru izvēles pamatojums detalizēti aprakstīts Ziņojuma 5. pielikuma 1.1. (esošā darbība) un 2.1. (Paredzētā darbība) nodaļās.

paņēmienu. Grieztās kūdras ieguvē piesārņojošo vielu (putekļu) emisiju novērtējums uzskatāms par nenozīmīgu, jo grieztās kūdras ieguve tiek veikta pie ievērojama kūdras mitruma, kurā putekļu emisijas neveidojas. Eiropas Vides aģentūras (EMEP/EEA) 2019. gadā sagatavotās emisiju uzskaites rokasgrāmatā un ASV Vides aizsardzības aģentūras (*Environmental Protection Agency (EPA)*) metodiku krājumā nav iekļauta metodika, kas apskata piesārņojošo vielu emisijas no kūdras ieguves. Lai noteiktu piesārņojošo vielu emisijas daudzumu no kūdras ieguves, izmantoti PM daļiņu emisijas faktori no Somijas vides institūta (*Finnish Environment Institute*) informatīvā ziņojuma “*Finlands’s Informative inventory report 2020; Air Pollutant Emissions 1980-2018 under the UNECE CLRTAP and the EU NECD; Part 2 - Energy*” sadaļas “*1 B 1 c Other fugitive emissions from solid fuels*”.

- 6.8.3.5. Paredzētās darbības kūdras ieguves procesā plānots nodarbināt līdz 10 strādājošām tehnikas vienībām vienlaicīgi, Ziņojuma 8.1.1.1. tabulā apkopoti izmantotās tehnikas parametri un izmantošanas darba laika fonds. Aprēķinos izskatīta situācija, kad kūdras ieguve notiek intensīvi siltās sezonas laikā no maija līdz septembrim, 6 dienas nedēļā, 12 stundas diennaktī, pārējā periodā ar zemāku intensitāti (ne vairāk par 5 dienām nedēļā un 8 h dienā), kopā līdz 1 584 stundām gadā, iegūstot maksimāli 116 400 m³ frēzkūdras gadā (pieņemts aprēķinu vajadzībām).
- 6.8.3.6. Aprēķinos pieņemts, ka kūdras izvešanu no kūdras laukiem paredzēts veikt ar 90 m³ ietilpīgu kravas transportu (kravas auto ar piekabi)⁴⁰, kūdru plānots izvest no kūdras laukiem darba dienās (250 dienas gadā) darba laikā. Plānoto izvedamo kravu skaits ir vidēji 5 transporta vienības dienā jeb 1293 vienības gadā. Pirmās alternatīvas transportēšanas maršruta kopējais garums ir 15,86 km, bet otrās – 16,4 km.
- 6.8.3.7. Gaisu piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanas rezultāti katrai no alternatīvām apkopoti Ziņojuma 8.1.2.1. tabulā. Cieto daļiņu PM₁₀ un PM_{2.5} izkliede grafiski attēlota Ziņojuma 8.1.2.1. - 8.1.2.6. attēlos. Secināms, ka transporta maršruta izvēle neietekmē gaisa kvalitāti vērtējamajās teritorijās.
- 6.8.3.8. Saskaņā ar novērtējuma rezultātu, būtiskākā ietekme gaisa kvalitātē no plānotās darbības ir saistīta ar cieto daļiņu emisiju apkārtējā vidē. Daļiņu PM_{2.5} gada vidējā koncentrācija var sasniegt 65,3 % no gaisa kvalitātes normatīva, bet daļiņu PM₁₀ gadījumā – 63,8 %. Secināms, ka nevienai no piesārņojošām vielām nevienā no vērtētajām alternatīvām maksimālā aprēķinātā summārā koncentrācija ārpus darba zonas nepārsniedz ar Noteikumiem Nr. 1290 noteiktos robežlielumus. Saskaņā ar iegūtajiem rezultātiem, nav nepieciešami speciāli pasākumi emisiju mazināšanai. Tomēr Ierosinātāja, ņemot vērā, ka ilgstoša sausuma periodos un D vai DR virziena brāzmainā vējā var veidoties paaugstināts kūdras putekļu daudzums darba vidē, kā arī kopsakarībā ar ugunsdrošības pasākumiem, ir apņēmusies ievērot rekomendācijas un neveikt frēzkūdras ieguvi un pārkraušanas darbības, kad vēja ātrums pārsniedz 12 m/s (Ziņojuma 8.1.3. un 16. nodaļa). Ierosinātāja apņēmusies saglabāt arī vismaz 40 m platu koku joslu Paredzētās darbības A robežas zonā (Ziņojuma 16. nodaļa), kas veidos dabisko aizsargbarjeru un arī

⁴⁰ Aprēķinos izmantots pieņēmums, ka vienas autokravas ar piekabi ietilpība ir 90 m³ un maksimālais gada laikā izvedamais apjoms attiecīgi 116 400 m³. Emisiju un trokšņa aprēķinā kā noteicošais parametrs ir reisu skaits, līdz ar to, izmantojot mazākas ietilpības transportu nav pieļaujama būtiska diennakts un gada reisu skaita palielināšana.

mazinās vizuālo diskomforta sajūtu novērojot iespējamo putekļu mākoņu veidošanos darba vidē.

- 6.8.3.9. Paredzētās darbības kontekstā IVN ietvaros novērtēta kūdras ieguves ietekme uz SEG emisijām katrai no trīs ieguves laukuma alternatīvām, pieņemot, ka ieguve tiek uzsākta 2024. gadā un noslēdzas 2081. gadā. Novērtējumu veicis Latvijas Valsts mežzinātnes institūts “Silava” (reģistrācijas Nr. 90002121030), tas pievienots Ziņojuma 10. pielikumā (turpmāk – 10. pielikums). Novērtējumam izmantoti projektā “*Degradēto purvu atbildīga apsaimniekošana un ilgtspējīga izmantošana Latvijā*” (LIFE REstore) izstrādātie emisiju faktori, kas līdz 2022. gadam ir ieviesti nacionālajā SEG inventarizācijā, izšķīdušā organiskā oglekļa emisiju faktors ņemts no Starpvalstu klimata pārmaiņu padomes vadlīnijām (10. pielikuma 3. – 5. tabula).
- 6.8.3.10. Ziņojumā veiktā detalizētā SEG kopējās emisijas veidojošā procesa aprēķina rezultāti pievienoti 10. pielikumā un kopsavilkums katrai no vērtētajā alternatīvām sniegts Ziņojuma 8.9.2.1. tabulā. Aprēķinā ņemts vērā, ka SEG emisijas no Paredzētās darbības teritorijas notiek arī neveicot kūdras ieguvi, kas ļauj samazināt aprēķināto kopējo ietekmi par aptuveni 10 – 14 %. Secināms, ka 3. alternatīvas gadījumā, ņemot vērā, ka kūdras ieguve tiks veikta vismazākajā platībā, kopējā aprēķinu perioda CO₂ emisiju daudzums un vidējais viena gada emisiju daudzums būs vismazākais, bet emisiju apjoms aprēķina periodam uz vienu hektāru – vislielākais. Kopējās 57 gadu emisijas 3. alternatīvas gadījumā ir 476,8 tūkst. t CO₂ ekv. (8,2 tūkst. t gadā), bet realizējot 1. alternatīvu varētu sasniegt 682,7 tūkst. t CO₂ ekv. (11,8 tūkst. t gadā). Ziņojumā secināts, ka Paredzētās darbības realizācija būtiski nepalielinās attiecīgā sektora (ZIZIMM - zemes izmantošana, zemes izmantošanas maiņa un mežsaimniecība) SEG emisijas, aprēķinātās vērtības atbilst aptuveni 0,1 % no valsts kopējām emisijām ZIZIMM sektorā 2019. gadā vai 0,5 – 0,8 % no SEG emisijām 2019. gadā mitrzemēs.
- 6.8.3.11. Izvērtētas arī emisijas pēc kūdras atradnes ieguves pārtraukšanas un novērtēti pasākumi SEG emisiju samazināšanai. Atbilstoši Ziņojumam, pēc kūdras ieguves pabeigšanas lielākajā daļā platību ir paredzēts atjaunot purva veģetāciju veicot teritorijas renaturalizāciju, bet 10,8 - 13,9 ha, atkarībā no alternatīvas, plānots apmežot. Kā norādījusi SEG novērtējuma izstrādātāja, šādai darbībai ir būtiska pozitīva ietekme uz bioloģisko vērtību vairošanu, taču plānotais rekultivācijas scenārijs nenodrošinās SEG emisiju samazināšanu. SEG emisiju samazināšanu var nodrošināt apmežojot sētos zālājus vai citas ekstensīvi kultivētas aramzemes. Kompensējamo pasākumu realizēšanai nepieciešamo platību aprēķina rezultāti apkopti 10. pielikuma 9. un 10. tabulā. Kā alternatīva SEG emisiju kompensēšanai izmantojama arī elektroenerģijas ražošana, izmantojot vēja enerģiju, vai siltuma ražošana, izmantojot saules enerģiju.
- 6.8.3.12. Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar sagaidāmajām gaisu piesārņojošo vielu un SEG emisijām un izmaiņām gaisa kvalitātē, Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumus, ar kādu Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama darbības akcepta gadījumā:
- a) Kūdras ieguve Darbības vietā veicama nepārsniedzot Ziņojumā vērtēto kūdras ieguves gada apjomu (116 400 m³), iekārtu darbības laiku un vienlaicīgi izmantotās tehnikas vienību skaitu, kas fiksēts Ziņojuma

8.1.1.1. tabulā “*Izmantotā tehnika un tās parametri*”, kā arī produkcijas izvešanas intensitāti - vidēji 1 293 izvedamās autokravas gadā.

- b) Nodrošināma Ziņojumā vērtēto Paredzētās darbības nosacījumu izpilde, sasniedzot ne būtiski sliktāku gaisa kvalitātes līmeni, kāds norādīts Ziņojuma 8.1.2.1. tabulā “*Summārie piesārņojošo vielu izkliedes aprēķinu rezultāti un to novērtējums*”.
- c) Nodrošināma Ziņojuma 16. nodaļā norādīto vai līdzvērtīgu emisijas mazināšanas risinājumu izpilde. Nav pieļaujama vaļēju un nenosegtu kravu pārvadāšana.
- d) Pasākumu kopums Paredzētās darbības radīto SEG emisiju kompensēšanai izvēlētajai alternatīvai nosakāms derīgo izrakteņu ieguves (un rekultivācijas) projektā.

6.8.4. Troksnis un tā izplatība, tostarp no derīgā izrakteņa transportēšanas.

- 6.8.4.1. Kūdras ieguve un ar to saistītās darbības rada troksni, kas, atkarībā no piegulošo teritoriju izmantošanas, var būt traucējošs un atstāt ietekmi uz Darbības vietas tuvumā esošiem objektiem un teritorijām, kas ir jutīgi pret troksni, tajā skaitā cilvēku uzturēšanās vietas, dzīvojamās mājas, sabiedriskas nozīmes objekti u.c. Trokšņa izplatības novērtējums ir veikts, ņemot vērā jau esošo trokšņa līmeni Atradnes tuvumā un Paredzēto darbību.
- 6.8.4.2. Trokšņa novērtējums veikts atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumiem Nr. 16 “*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 16). Atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai gan kūdras ieguves process, gan tās transportēšana tiks veikta dienas periodā. Atbilstoši Noteikumu Nr. 16 1. pielikuma 1.2. punktam Paredzētā darbība - kūdras ieguve un transports - plānota periodā, kas kvalificējas kā diena un individuālo (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) dzīvojamo māju apbūves teritorijās trokšņa A – izsvartais ilgtermiņa vidējais skaņas līmenis (L_{diena}) nedrīkst pārsniegt 55 dB(A).
- 6.8.4.3. 2. kūdras transportēšanas alternatīvas maršruts šķērso mazdārziņu apbūves teritoriju, kurā nav atļauta ar dzīvojamo vai publisko apbūvi saistītu būvju izvietošana un kur atbilstoši paredzētajam teritorijas izmantošanas mērķim netiek piemēroti trokšņa robežlielumi. Ieguves vietai un transportēšanas maršrutam tuvākās apbūves raksturojums pievienots Ziņojuma 4.12. nodaļā. Trokšņa ietekmes izvērtējumu veikusi SIA “*Estonian, Latvian & Lithuanian Environment*” (reģistrācijas Nr. 40003374818). Novērtējums un ievaddati pievienoti Ziņojuma 6. pielikumā (turpmāk – 6. pielikums).
- 6.8.4.4. Trokšņa rādītāju novērtēšanai un modelēšanai izmantota *Wölfel Meßsystem Software GmbH+Co K.G* izstrādātā trokšņa prognozēšanas un kartēšanas programmatūra *IMMI 2020-1* (Licences Nr. S72/317). Autoceļu satiksmes radītā trokšņa novērtēšanai izmantota Francijā izstrādātā aprēķinu metode “*NMB-Routes-96 (SETRA-CERT ULCPC-CSTB)*”.
- 6.8.4.5. Kā esošā fona trokšņa avoti Ziņojumā vērtēta kūdras ieguve Kaigu purva kūdras atradnes D daļā un Drabiņu purva kūdras ieguves vietā, valsts autoceļi P99 *Jelgava — Kalnciems*, V1064 *Kalnciems - Līvērze*, V1065 *Tušķi — Kalnciems*, kā arī pašvaldības autoceļš Nr. 43 *Tīreļu ceļš* un pašvaldības autoceļš uz SIA “*Laflora*” kūdras pārstrādes rūpnīcu. Vērtēta arī vēja parka “*Laflora*” radīto trokšņa emisiju ietekme, izmantota informācija par 22 *NORDEX N163 VES*

modeļu uz 164 m augsta masta radīto trokšņa emisijas līmeni un darbības laiku, vērtējot sliktāko iespējamo scenāriju. Detalizēts visu esošo trokšņa avotu raksturojums sniegts 6. pielikuma 3.2. nodaļā (arī Ziņojuma 4.13. nodaļā).

- 6.8.4.6. Esošā (fona) trokšņa rādītāji L_{diena} grafiski attēloti Ziņojuma 4.13.1.1. attēlā. Vairākās autoceļa V1065 un pašvaldības autoceļa tuvumā esošajās dzīvojamās māju teritorijās (14 no vērtētajām 51 dzīvojamās apbūves teritorijām, aprēķina rezultāti visās vērtētajās apbūves teritorijās apkopoti Ziņojuma 4.13.1.5. tabulā) konstatēti trokšņa rādītāja L_{diena} pārsniegumi (56 – 65 dB(A)). Vērtētajās teritorijās dzīvojamās mājas (izņemot mājas Kalnciemā, Jelgavas ielā, Stadiona ielā 1 un Stadiona ielā 2) atrodas autoceļa aizsargjoslā.
- 6.8.4.7. Galvenie Paredzētās darbības trokšņa rašanās avoti ir saistīti ar kūdras ieguvu un transportēšanu no Atradnes teritorijas. Novērtējumā izmantoti tie paši pieņēmumi par darba laika fondu un tehnikas vienību iesaisti kā emisiju gaisā novērtējumā, apkopojums pievienots 6. pielikuma 9. tabulā (arī Ziņojuma 8.1.1.1. un 8.2.1.1. tabulās). Aprēķini veikti trīs ieguves teritorijas (platības) un divām transportēšanas alternatīvām. IVN ietvaros vērtēts, ka kūdras transportēšanai paredzēts izmantot kravas automašīnas ar piekabēm, kuru ietilpība kopā ir 90 m³. Birojs vērš uzmanību, ka izmantojot bezpiekabju kravas auto automašīnas, kuru ietilpība ir mazāka par 90 m³, to skaits dienas un gada griezumā var ievērojami pieaugt, kura rezultātā pieaugs arī trokšņa emisijas autoceļa zonā. Iegūstot maksimāli paredzēto kūdras apjomu (116,4 tūkst. m³ gadā), gada laikā ir plānots no kūdras ieguves vietas līdz kūdras pārstrādes rūpnīcai izvest līdz 1 293 kravas jeb veikt 2586 reisu gadā. Ņemot vērā jau šobrīd konstatētos trokšņa pārsniegumus autoceļu tuvumā, paredzētais reisu skaits dienā un gadā uzskatāms par būtisku Paredzētās darbības realizācijas nosacījumu.
- 6.8.4.8. Paredzētās darbības radītais aprēķinātais trokšņa līmenis dzīvojamās apbūves teritorijās atkarībā no ieguves laukuma platības apkopots 6. pielikuma 10. tabulā un 4. – 6. attēlos (arī Ziņojuma 8.2.2.1. tabulā un 8.2.1.1. – 8.2.1.3. attēlos). Konstatējams, ka kūdras ieguves radītais trokšņa līmenis ir zems (nepārsniedz 30 dB(A)). Augstākais trokšņa līmenis (38 - 39 dB(A)) ir prognozēts dzīvojamās apbūves teritorijā “*Aplociņi*,” kas atrodas aptuveni 110 m attālumā uz DA no Paredzētās darbības teritorijas.
- 6.8.4.9. Aprēķinātais transportēšanas radītais trokšņa līmenis rādītājam L_{diena} vērtētajām alternatīvām apkopots Ziņojuma 8.2.2.3. tabulā un attēlots Ziņojuma 8.2.3.1. - 8.2.3.2. attēlos. Konstatēts, ka, veicot kūdras transportēšanu ar paredzēto intensitāti, nevienā no transportēšanas alternatīvām Paredzētās darbības radītais maksimālais trokšņa līmenis nepārsniegtu Noteikumu Nr. 16 2. pielikumā noteiktos robežlielumus, mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijās transportēšanas ceļu tuvumā sasniedzot 40 – 55 dB(A). Augstākais trokšņa līmenis abu alternatīvu gadījumā noteikts pie mājām “*Svētvaldes*” (55dB (A)), “*Lakstīgalas*” (54 dB(A)) un Kalnciemā esošās Jelgavas ielas posmos no 34. līdz 80. un no 104. līdz 112. mājas numuram (53 dB(A)). Visas šīs mājas atrodas autoceļa aizsargjoslā.
- 6.8.4.10. Vērtējot summārā trokšņa līmeņa izmaiņas pēc Paredzētās darbības uzsākšanas, konstatējams (Ziņojuma 8.2.4.1. tabula), ka trokšņa līmenis atsevišķās dzīvojamās apbūves teritorijās, tiešā transportēšanas maršruta tuvumā (šīs dzīvojamās apbūves teritorijas Ziņojuma 8.2.4.1. tabulā atbilst pozīcijām no 1 līdz 33), palielināsies par 1 līdz 2 dB(A), tai skaitā piecās dzīvojamās apbūves teritorijās, kur jau šobrīd ir konstatēti ar Noteikumiem Nr.16 noteikto vides trokšņa robežlielumu pārsniegumi. Proti, abu alternatīvu gadījumā trokšņa līmeņa pieaugums aprēķināts pie mājām “*Rūduļi*”, “*Vīzes*”, “*Jaundobeļi*” (pie visām

pieaugot no 58 dB(A) līdz 59 dB(A)) un “*Lakstīgalas*” (attiecīgi no 60 dB(A) līdz 61 dB(A)), (visas četras atrodas autoceļa aizsargjoslā), bet 2. alternatīvas gadījumā vēl arī Kalnciemā, Stadiona ielā 2 (neatrodas autoceļa aizsargjoslā), sasniedzot 57 dB(A) līmeni.

6.8.4.11. Ņemot vērā, ka Darbības vietai tuvākās dzīvojamās mājas atrodas pietiekami lielā attālumā, nav sagaidāms, ka kūdras ieguve var atstāt būtisku negatīvu ietekmi uz tuvumā esošo dzīvojamo māju iedzīvotājiem. Atbilstoši veiktajam Paredzētās darbības ietekmes novērtējumam Izstrādātāja secinājusi, ka Paredzētā darbība (kūdras ieguves process) nav priekšnosacījums Noteikumu Nr. 16 2. pielikumā paredzēto robežvērtību pārsniegumam, tādēļ Paredzētās darbības radītā trokšņa ietekme uz tuvējo dzīvojamo māju teritorijām uzskatāma kā neliela un nebūtiska. Arī novērtējot summāro sagaidāmo trokšņa līmeni (Paredzētās darbības radītais troksnis summāri ar pastāvošo vides troksni) Darbības vietai (kūdras ieguves vietai) tuvumā esošajās apbūves teritorijās, konstatēts trokšņa līmeņa pieaugums, taču nav prognozēta neatbilstība normatīvajām prasībām (summārais aprēķinātais trokšņa līmenis dienas periodā nepārsniedz 40 dB(A)). Prognozēts, ka trokšņa ietekmes izmaiņas transportēšanas maršruta tuvumā izvietoto dzīvojamo māju teritorijās pieaugs nebūtiski (aprēķinātais trokšņa līmeņa pieaugums nepārsniegs 1 dB(A)) un Paredzētā darbība neradīs būtisku pasliktināšanos kūdras transportēšanas maršrutam pieguļošajās apbūves teritorijās, kurās jau šobrīd ir konstatēti 1 – 9 dB(A) pārsniegumi.

6.8.4.12. No trokšņa izvērtējuma izriet, ka vairākās dzīvojamo māju teritorijās autoceļu ietekmes zonā ir konstatēts jau esošs trokšņa robežlielumu un mērķlielumu pārsniegums. Birojs vērš pašvaldības, kā akcepta lēmuma pieņēmējas un personas, kurai ir deleģētas noteiktas tiesības trokšņa piesārņojuma samazināšanā⁴¹, uzmanību uz to, ka gadījumos, kad dzīvojamās mājas tikai daļēji atrodas vai neatrodas autoceļa aizsargjoslā, vides trokšņa robežlielums saskaņā ar Noteikumu Nr. 16 2. pielikuma piezīmi šajās teritorijā nav uzskatāms par mērķlielumu, proti, ārpus aizsargjoslas tas ir robežlielums. Savukārt likums “*Par piesārņojumu*” attiecībā uz mērķlielumu noteic (13. panta ceturtdā daļa), ka mērķlielums ir lielums, kas jāņem vērā, ierobežojot emisiju, lai tā nepārsniegtu vides kvalitātes mērķlielumus, vai, ja tie ir pārsniegti (ar to saprotot esošu, notiekošu darbību) - pakāpeniski samazinot emisiju līdz attiecīgajam mērķlielumam. Tas nozīmē, ka arī attiecībā uz autoceļu aizsargjoslā esošām teritorijām ir jātiecas uz šo mērķlielumu sasniegšanu. Likuma “*Par piesārņojumu*” 14. panta pirmā daļa neliedz šādā teritorijā veikt piesārņojošo darbību, ja netiek palielināts esošais trokšņa piesārņojums⁴², tādēļ ievērojot no trokšņa novērtējuma izrietošos secinājumus, Birojs uzskata, ka tam nav deleģējuma izvirzīt nosacījumu, kurš būtu īstenojams galvenokārt autotransporta radītās trokšņa ietekmes mazināšanai

⁴¹ Likuma “*Par piesārņojumu*” 14. panta otrā daļa “*Ja noteiktā teritorijā ir pārsniegti vai var tikt pārsniegti vides kvalitātes normatīvu robežlielumi noteiktam piesārņojuma veidam, pašvaldība saskaņā ar normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izstrādātu un apstiprinātu rīcības programmu vai īstermiņa rīcības programmu var izdot saistošos noteikumus, kas attiecīgajā teritorijā ierobežo vai aizliedz tādu piesārņojošu darbību uzsākšanu, kuru izraisītā emisija var palielināt kopējo attiecīgā piesārņojuma daudzumu šajā teritorijā, izņemot šā likuma 16. pantā minētos gadījumus.*”, 18.¹ panta otrā daļa “*Rīcības plānu trokšņa samazināšanai aglomerācijas teritorijā izstrādā un ievieš attiecīgā pašvaldība, bet rīcības plānu trokšņa samazināšanai aglomerācijas teritorijā izstrādā un ievieš attiecīgā pašvaldība, kas atrodas aglomerācijas teritorijā un ārpus aglomerācijas teritorijas, — attiecīgā transporta infrastruktūras objekta pārvaldītājs. Pašvaldība un attiecīgā transporta infrastruktūras objekta pārvaldītājs sadarbojas rīcības plāna izstrādē, kā arī rīcības plāna ieviešanā aglomerācijas teritorijā.*”

⁴² Likuma “*Par piesārņojumu*” 14. panta pirmā daļa “*Piesārņojošu darbību nedrīkst uzsākt, ja ir pārsniegti vai var tikt pārsniegti vides kvalitātes normatīvu robežlielumi noteiktam piesārņojuma veidam noteiktā teritorijā un ja attiecīgās darbības izraisītās emisijas var palielināt kopējo attiecīgā piesārņojuma daudzumu šajā teritorijā.*”

vietās, kur ir konstatēts trokšņa robežlielumu pārsniegums, šāds atbilstīgs deleģējums ir pašvaldībai.

6.8.4.13. Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar trokšņa ietekmes izmaiņām Paredzētās darbības ietekmē, Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumus, ar kādu Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama darbības akcepta gadījumā:

- a) Darbības, kas rada troksni, nav pieļaujams veikt ar citiem darbu veikšanas apjoma un laika nosacījumiem kā Ziņojumā norādītie. Nodrošināms, ka Paredzētā darbība vienlaicīgi netiek veikta ar vairāk kā Ziņojuma 8.2.1.1. tabulā norādītajām tehnikas vienībām un tiek ievērots kūdras izvešanai Ziņojumā vērtētais vidējais autokravu skaits gadā (1 293 autokravas) un dienā (5 autokravas), kā arī būtiski netiek pārsniegts Ziņojumā vērtētais maksimālais kūdras ieguves apjoms (116 400 m³ gadā);
- b) Nodrošināma Ziņojumā vērtēto Paredzētās darbības nosacījumu izpilde, kādu ir apņēmusies sasniegt Ierosinātāja, norādot to Ziņojuma 8.2.4.1. tabulā "*Aprēķinātais kopējais trokšņa līmenis*";
- c) Lai arī pašlaik no Ziņojuma materiāliem neizriet nozīmīgas problēmsituācijas, fona trokšņa līmenis un prognozētie kūdras ieguves un transportēšanas apjomi var mainīties, ņemot vērā paredzēto 57 gadu ieguves periodu, līdz ar to arī ietekmes, tajā skaitā no transportēšanas, var būt atšķirīgas no Ziņojumā vērtētajām. Tādēļ argumentētu sūdzību saņemšanas gadījumā dzīvojamo māju teritorijās un pie Paredzētās darbības trokšņa ietekmei visvairāk pakļautajām fasādēm, nepieciešamības gadījumā veicami mērījumi Noteikumu Nr. 16 paredzētajā kārtībā. Atkarībā no to rezultātiem, lemjams par troksni ierobežojošu pasākumu nepieciešamību. Pēc papildu pasākumu realizācijas (ja tādi bijuši nepieciešami) jāveic atkārtoti trokšņa mērījumi. Visi trokšņa mērījumu rezultāti iesniedzami Dienestā un pašvaldībā, bet trokšņa pārsnieguma gadījumā arī - pasākumu plāns trokšņa mazināšanai.

IVN uzdevums ir iegūt informāciju par Paredzēto darbību un apzināt to ietekmi, nevis saistoši izlemt, vai Paredzētā darbība var tikt īstenota. Tas ir papildu process, kas vēl nedod tiesības uzsākt Paredzēto darbību⁴³.

Izvērtējis Ziņojumu, Birojs secina, ka Paredzētās darbības IVN kopumā veikts atbilstoši tā nosacījumiem. Birojs nekonstatē tādas apstākļus, kas kopumā nepieļautu Paredzēto darbību. Vienlaikus Ziņojumā un šajā Biroja atzinumā identificēta virkne nosacījumu, ar kādiem Paredzētā darbība tās akcepta gadījumā var būt īstenojama vai nav pieļaujama.

Vērtējot Ziņojumā sniegto alternatīvu novērtējumu, sevišķi attiecībā uz dabas vērtībām un bioloģisko daudzveidību, tostarp *Natura 2000* teritoriju DL Kaigu purvs, kā arī DAP sniegto viedokli, Birojs secina, ka nav pieļaujama kūdras ieguves platību 1. alternatīvas realizācija, jo sagaidāma būtiska negatīva ietekme uz blakus esošās *Natura 2000* teritorijas DL Kaigu purvs biotopa 7110* *Aktīvi augstie purvi*, kas ir arī ES prioritāras nozīmes biotops, aizņemtajām platībām. Birojs secina, ka kopumā nepastāv izslēdzoši faktori Ziņojumā novērtēto kūdras ieguves platību 2., 3. alternatīvu, kā arī 3a. alternatīvas, kas rada mazāku ietekmi uz *Natura 2000* teritoriju DL Kaigu purvs, realizācijai. No Ziņojumā sniegtās informācijas un ietekmes uz

⁴³ Sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2012. gada 30. oktobra spriedumu lietā Nr. A42991709.

vidi novērtējuma gaitā saņemtajiem DAP viedokļiem par Paredzēto darbības ietekmes uz vidi novērtējumu Birojs secina, ka Ierosinātāja, ņemot vērā DAP viedokli un konsultācijas ar DAP, ir nonākusi pie secinājuma, ka atbalstāma un prioritāri īstenojuma būtu kūdras ieguves platību 3a. alternatīva. Izvērtējis Ziņojumā vērtētās kūdras transportēšanas maršrutu alternatīvas, Birojs nekonstatē tādas apstākļus, kas kopumā nepieļautu realizēt kādu no vērtētajām transportēšanas alternatīvām, ja tiek realizēti ietekmi uz aizsargājamo augu sugu mazinoši pasākumi.

Biroja ieskatā, ņemot vērā gan Izstrādātājas, gan arī DAP, kā kompetentās iestādes valsts dabas aizsardzības īstenošanā, tajā skaitā sugu un biotopu aizsardzības jomā, viedokli, nodrošināma šādu vērtēto alternatīvu kombināciju realizācija – kūdras ieguves lauku izveidei ieteicams izvēlēties 3a. alternatīvu, savukārt kūdras transportēšanai – 1. alternatīvu.

Paredzēto darbību iespējams īstenot tikai ievērojot ārējos normatīvos aktos noteiktos, Ziņojumā paredzētos un ar šo Biroja atzinumu izvirzītos nosacījumus, ar kādiem tā īstenojama (Novērtējuma likuma 22. panta 2.¹ daļa, 24. panta pirmās daļas 2. punkts). Par Paredzētās darbības akceptu Novērtējuma likuma 21. panta izpratnē lemj Jelgavas novada pašvaldība.

Direktora p.i.,

direktora vietniece,

Piesārņojuma novērtēšanas daļas vadītāja

(paraksts*)

Indra Kramzaka

** Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*